

ROMANI GOI OROUBAIRO OWAOWA

¹ Nae Foru Yesu Kerisonu waiya ukeka mi. Godima na moi afasoro mi we mune odikara. Ibake Danu irau wake wemane na we mune odikara. Godima na eno uke we mune odikaraba ibake awoena yabake owaowa yanakakune.

² Adinami nauwaro Godima Danu irau wake we bou uriero i we bou urie orouma i wake Godinu bukaro eno owaowa uke oisa. ³ Godinu irau wakeye Danu Amarabake wei wake. Danu Amara Dawae eme sinike Deiwidinu sisia sirorari mi sini. ⁴ Dawae eme sinike Danu ukeka sinekae irauaiai mane, Godinu ukeka sineka ari ukeibi. Godima buna daiwere uike Dawa feariroma nono ma uyariba ibake Dawae ba Godinu iifa Amara ubi ie iya yaisina iwoka sinaisi. Iyanu Dai Waria Mi Yesu Kerisobake weakune. ⁵ Godi Danu arara uike Yesubake iya afasoro orou we mune odii. Eno uke we mune odiike yewa dooro ibinisa orou yaisina Yesu Kerisonu ibi naukada imufisake Danu daabaro anifisane ibake iya yaisina imukari ukaada we mune demuiro odii. ⁶ Ya Romani oroubairo nanu afasoro waiya ukakune. Ibake Godi Danu ararae ya Romani orou yaini iini Yesu Kerisonu orou sika ibake yabake yewa wake weakune.

⁷ Godima ya Romani orou yabake imukari ukaada Danu orou weike we mune odirie ibake yabairo arie wake weakune. Iyanu Babae Godini iyanu Dai Waria Mi Yesu Kerisoini emuama ya unu kofisike emenu irauaiai negabu

imukeka mafisiro me irauaiai ibifone ibake weakune.

Foruma Godi we ma irauaiai ui wake

⁸ Nanu dawako owaowa uke odakune wak-eye i ari eno, yama Yesu Keriso imukenewaa ukaisaro i orofa akaka eme keuwere naukaisaba ibake Godibairo yabake Yesu Kerisonu ibiro we ma irauaiai ukakune. ⁹ Nanu imuka yaisina Godibairo odeke Danu waiya ukenewaa ukaada Danu Amaranu irauaiai wake wenewaa ukakune. Ibake nama Godibairo yabake aine wai ure guriguri ukeibakunia. Yabake i ukeibakune ibaie Godi Dawa iwoka. ¹⁰ Ibake nanu ararae Godima na we odaifariro yabairo aamane ibake guriguri aine wai ure ukeibakune. ¹¹ Nanu ararae Godinu Imumu Iraubairo faraku buna yabairo me mamiake yanu Godi imukekabai ma daiwere umiane ibake yabairo aamane weakune. ¹² Na aare yabairo famauie iyanu Godi imukekabai we makafeke iyanu imuka demuiro we ma irauaiai ufeiske rooro daiwere ufeisi. ¹³ Naiyemuku, nama adinaro yabairo aamane ukeibisarabaie anemema nanu aamane ukeibisara daaba dadau ukeibiariro ibake yabairo aare daue. Nae eme keuwere moi imusu oroubairoroma we munaada Godibairo odeibisaraba enaenari ya we mumiake Godibairo odimiane ibake weakune. ¹⁴ Nae Godi imukakunebai iwokaba ibake Danu irau wake i Guriki orouini Guriki me imusu orouini iwoka daiwere orouini iwoka me orouini emua yaisinabairo yewa wake wemaro naufisane wemau. ¹⁵ Enoba nama Godinu irau wake ya Romani goiro ibinisa oroubairo yewa wake wemane weakune.

Godinu irau wakenu bunabake wei wake

¹⁶ Nae Godinu irau weeka wakebake maru uke dakakuneke nanu ararae yewa irau wake wenewaa umane weakune. I wakeye Godinu bunawere wake. Ima i Godinu wake naukaisa orou ma wirokakunia. Ibake i Du orou ma wirokakuniake nono dubuenaro emenu umuro i imusu orou ma wirokakunia. ¹⁷ Godima eme ma gienabu ukakune. Godinu irau weeka ba wakema i gienabu ukakune ibai ma boroo yaraku. Inu ubie ekua uunaroma eu ubiroma emenu imukeka imuka yaisina Yesu Kerisobairo odifeisaie Godima emua ma gienabu ufiaku. Godinu bukaroma yewa wake eno weaku, aina ainama emenu imuka yaisina Godi imufeisaie Godima emua ma gienabu ufiakuro emuae me ibene ibene ibifeisaya eno weaku.

Emema Godinu wake nauke dakaisa ibake weaku wake

¹⁸ Godinu wake nauke dakaisake meramawere ukaisa orouma i ba wakenu daaba dadau ukaisake emuaini iini Godinu wake nauke dakaisa ibake Godima dino ukaada Danu fanisi makeka odaisakuro ureroma emuabairo isarakuro emenu ibekae meramawere ibaisaro iya yaisina iwoka ukaisi. ¹⁹ Godima Danu imukeka emuabairo ma boroo yareibiba ibake aina ainama Godi iwoka sifisane ufeisaie Dawa iwoka ufeisa. Nono i orou emua Godi arara me ibake Dawa medaisa. ²⁰ Godima ureini dooini erawa naukawa aneme aneme yaisina ubu uike i ubu ui eraerabusa yaisinaro Danu fe ibekawere ukeka sineka, Danu bunaini Danu ba Godi imukekaini ma boroo yarakuro emua yaisina iwoka ukaisaba awoenae emema iya

Godi iwoka meya wake da wefeisa. ²¹ I adinaro ibeibisa orouma Godi Dawa ibinubai iwoka ukaadama Dawabake iifa uke da uisake we ma irauaiai uke da uisa. Danu ubiye emua sara merama imukeka imusu imusu imukada ibake emenu imukekae edoro mero dumuwere. ²² Iyae iwoka daiwere oroua eno weibisaroma nono emenu imukekae daiwere me ie me sarawere ukeibisa. ²³ Emuae i arakekawerero me ibene ibene ibeka Godi imuke da uisake wanama ubu ukeibisa eme ari eraerabusaini adaini abuini waruini wanama ukebisake ie emenu godiya eno weibisa.

²⁴ Eno ukeibisaro Godima emenu meramawere ukeibisabaibake we kuure dario emenu arara eraerabusa meramawere ukeibisa. Eno mane ukebisake ofe maru ukeka eraerabusa emenu uke makaneibisa. ²⁵ I orouma Godinu ba wake meisake emenu meo wake nauisaba ibake meramawere mane ukeibisa. I orouma i Godima ubu ui eraerabusabairo guriguri ukaada nono i eraerabusa ubu ui Godibairo guriguri uke dakeibisa. Ibake Godi Danu ararae iyama aine wai ure Danu ibi we ma daiwere ukeifene weakune, idua.

²⁶ I orouma eno ukeibisa Godima ibaibake we kuure dauriero emenu meramawere daabaro aneibisa. Awekaboma emeaka medaadae awekabo emenu emenu dodoo uke makaneibisa. ²⁷ Enaenari emeakama awekabo medaadae eme emenu emenu dodoo uke makaneibisa. Emema emenu naiyemukubake ararua ukaada emenu emenu meramawere uke makaneibisa. Eno merama inowere uke makaneibisaba ibake Godima emua mediriero eno mane ukebisake emenu mane ma meramawere uke makaneibisa. ²⁸ I orou emua arara me Godi ibake imuke dakaisake Dawa Godi meya weaisa.

Ibake Godima emua medakunero emenu arara eraerabusa meramawere mane ukeibaisa. Eno ukeibaisaie emenu imukeka inowere ibake meramawere ukeka mane ukeibaisa. ²⁹⁻³⁰ Eno ukeibaisa ibake emenu awaranu imukeka ba mema wake faraku. Enoba emuae irau ukeka uke dakeibaisake meramawere mane ukenewaa ukeibaisa. Emenu merama ukeka sinekae eno, naisa ure owere ma owere ukeka, eme awoenaro ma feareka, urane rarane ukeka, meo weeka, imuka ka ukeka, emenu ukeka sineka wake enobaro we wake kobo umane eneibeka. Moi minu ibi we ma merama ukeka, emua Godi arara me, dai orounu wake emua nauke me, emuae fukeruwere orou ibake emenu ibi mane we ma daiwere ukeibaisa, meramawere imukadaba ibake aine wai ure meramawere mane ukeibaisa, emenu amae babaenu wake nauke medeibaisa. ³¹ I orouma merama merama ukeibaisaie emua imuke me irau o merama ukeibaisabai ibake me sarawere mane ukeibaisa. Nono emenu we bou ukeibaisaie enaenari uke dakeibaisake imukama imuke gieno uke mero me sara we eneiareibaisa orou, nono emenu goi oroubake imuke dakakunekake nono moi oroubake imukari uke dakakuneka. ³² I orou emua iwoka, ainama eno ufekuie Godima dawa kodo ufekuro feafuku. Ie emua iwoka ukeibaisakema nono mede dakaisake idua eno mane ukeibaisa. Nono moi orou emuaini enaenari eno merama ukeibaisaie emuama rooro daiwere ukeibaisa ibake emenu rooro ukekae meramawere.

2

Godima kodo ufeku odobake wei wake

¹ Nono ya oroude! Yae imusu oroubake wayai weaisake enaenari meramawere ukaisaie ya

orou eforo we dakaisake yanu onarou wayai
 weaisake meramawere ukaisa. ² Ainama nanu
 wene wake enaenari meramawere ukakuie
 Godima dawa kodo ba uraku. I kodo urakubai iya
 iwoka sinaada iraua weaisi. ³ Nono naiyemuku,
 yae i ari eno ukaisa oroubake wayai weaisaroma
 nono yaini iini enaenari meramawere ukeibaisa.
 Yae eno ukeibaisaba Godima ya kodo da uraada
 fanisi da mafiaku eno we imukaisa? Yewa mi,
 i ari eno me! ⁴ Godima yabake imukari ukaada
 ibake sabu dino ukeroma fanisi make dakakune
 ibai imukaisaba me? Eno Danu imukari daiwere
 yabairo ukakuro nono yae arara me Danu irau
 ukeka. Ibake Godima ya orou yanu merama
 merama ukekarama imuken medifone ibake
 yabake imukari ukaada irauaiai uke yarakune.
⁵ Yae Godinu wake nauke mero yanu imuka
 arawereba ibake merama merama ukeka imuken
 medekabai ya arara me. Ibake yanu imukae
 i meramawere ukeka enaro owerieba ibake
 yanu meramawere ukekae i ari eno daiwere
 ufeku. Enoba i fanisi makeka odoro Godima ya
 gienabu fanisi daiwere mafiaku. I odoro Godima
 eme yaisina kodo gienabu ufeku. ⁶ Godima
 emenu irauaiai o merama ufeisa enaenarike
 emenu mokoe enaenari mafiaku. I merama
 ukeka oroubake Dawama fanisi mafiakuke
 nono i irauaiai ukeka oroubake emenu mokoe
 irauaiaike mafiaku. ⁷ Aina ainama irauaiai
 ukekaini Godinu arakekaini irau ibi weekaini
 ibene ibene me ibekaini mufisane yodia ukaisake
 ibai irauaiai ukenewaa ukeibaisaie Godima
 emuabake me ibene ibene ibeka mafiaku. ⁸ Eno
 uke mafiakuro nono ainama emenu arara mane
 ukaisake irau ukeka medaisake meramawere

mane ukeibaisaie Godima emuabake dino uke yafiakuke fanisi daiwere mafiaku. ⁹ Enoba i meramawere ukaisa orouma imuka merama ukaada fanisi ufeisake oferi daiwere waufeisa. I Du orou yako eno oferi waufoisaro nono yanu umuroe i imusu orou emuae yanu umuro i ari eno oferi waufeisa. ¹⁰ Godima i irauaiai ukaisa orounu ibi we ma daiwere ufeikuke emenu imuka ubarenaro nega negabu ufiakuke we ma irauaiai ufiaku. Ibake ya Du oroubairoko eno ufiakuke nono yanu umuroe i imusu orouini enaenari ufiaku. ¹¹ Godima i orofa akaka orou yaisina emuae demuiya Danu imukaro eno imukakuba ibake i merama ukeka orou yaisinabake fanisi gienabu mafiakuke nono i irauaiai ukeka orou yaisinabake emenu moko gienabu irauaiaike mafiaku.

¹² Enoba nono i Mosesinu darawadu iwoka me mima meramawere ufeikuke feafekuiie dawa i feare dakaku inaaro anifeku. Anifekuro Godima i mibake Mosesinu darawaduromā kodo da ufeku. Nono Mosesinu darawadu imukaku mima meramawere ufeikuke feafekuiie dawaini enaenari feari dakaku inaaro anifekuro nono Godima i mibake Mosesinu darawaduromā kodo idua ufeku. ¹³ I Mosesinu darawadu wake mane naukaisa oroue emuabake Godima irau oroua da wefeku. Nono i darawadu wake naukaisake enaenari ukaisa oroue Godima emuabake irau oroua wefeku. ¹⁴ I imusu orou emuabairo Mosesinu darawadu ibe mero nono i orou emenu awarama Mosesinu darawadu wake iwoka ukaada enaenari ukaisaie emuabairo darawadu meba ibake emenu imukekae emenu darawadu ari idua. ¹⁵⁻¹⁶ Emua eno ukaisaie Godima i darawadunu ubi emenu imukaro owaowa uke odinao uke odiba ibake eno ukaisa.

Godima eme yaisina emenu imukaro fe yare ibekawere imuukeka ma boroo yaraada wefekuro i wakenu ubibake Yesuma emuabairo kodo daiwera ufiaku. Nama Godinu wake gienabu irauaiaike weakune i ari eno enaenari ufeku. I odoro i orou emenu imukae emenu onarounu ere weeka ibake ima emenu ukeka meramawere wayai wefekuba ibake emenu ukekae irauaiai eno wefeku o meramawere wefeku i ari eno ibai emenu imuka imusu imusu iwoka sinaisa.

I Du orouini darawadubake wei wake

¹⁷ Nanu naiyemuku, yama iyae Du oroua weaisa. Yabairo Mosesinu darawadu ibinuro imukaisake yama iya Godi iwokaya weada wake keuwere weaisa. ¹⁸ Yae Godinu arararo iwoka ukaisa. Yanu sisa orouma Mosesinu darawaduroma we ma iwoka ukaisaro yae i meramawere ukeka o irauaiai ukeka ibai ya iwoka ukaisa. ¹⁹ Yae eno weaisa, iyae Godinu imuukeka iwokaba ibake i naisa kikori bobo orou ari dumuro enaada merama ukaisa orou Godinu irau ibeka daaba we ma iwoka ufiakikia eno weaisa. Iyae i dumuro ibaisa orounu edoro ariya yama eno we imukaisa. ²⁰ Yae nono eno weaisa, i me sara wake weaisa orounu imuukeka ma owefeke i iwoka daiwera me orou we ma iwoka ufiakikia eno weaisa. Mosesinu darawadu yaisina iyabairo ibinuba iwoka yaisinaini ba imukekaini iwoka sinaisia eno weaisa. ²¹ I weaisa ibaie idua irau weaisakema nono yama imusu orou we ma iwoka ukaisake nono yanu onarou we ma iwoka ukaisaba me? Waira da uwae weaisade ya waira ukaisaba me? ²² Moi minu aruma aweka da enare odiawe weaisade nono ya moi minu aruma aweka enare odaisaba me? I ba me godi

ya arara mero weaisade nono i ba me godinu uwararo ibinisa eraerabusa waira ukaisaba me? ²³ I Mosesinu darawadue iyanua weaisade nono Mosesinu darawadu ma merama ukaada Godinu ibi ma ino ukaisaba me? ²⁴ Godinu bukaroma eno weaku, yae meramawere ukaisaba Godinu wake nauke dakaisa ibai moi orouma eraisake ibake Godinu ibi we ma merama ukaisaya eno weaku.

²⁵ Yama Mosesinu darawadu ukenewaa ukaisiae yanu ofe kuurekae dawa irauaiai, ima ya unu korakune. Nono yama Mosesinu darawadu ma merama ukaisa i dawa yanu ofe kuureka irauaiai me. Ibai yama eno ukaisaro Godima erakuke yanu ofe kuurekae ofe kuure me ariya eno we imukaku. ²⁶ Enoba moi ofe kuure dakaku imusu mima i darawadu yaisina ukenewaa ukakuie i mi dawa ofe kuureka mi ari Godima dawae ba Du mi ariya eno we imukaku. ²⁷ Enoba i ofe kuure dakaku mima i darawadu wake enae-nari ukakuro nono ya ofe kuurekabake owaowa oisa darawadu bobo orouma i darawadu uke dakaisaba i ofe kuure dakaku mi dawama yabake wayai wake wefeku. ²⁸ Ainadei dawa ba Du mi? Danu amae babae ba Du orouronae dawae ba Du farafa mi me. I ba ofe kuurekae ofe kuureka mane me. ²⁹ I ba Du mi dawae Godinu imuukeka ba danu imukama imukaku mi. Enoba i ba ofe kuurekae imuka ubarenaro koko dou umane kuunao Godinu Imumu Irauma eno ukaku. Godinu Imumu Irauma awoena imuukeka emenu imukaro makakunero nono i darawadunu wakema eno uke me. Eno uke meba ibake emema emenu ibi we ma daiweref uke dakaisaroma nono Godima emenu ibi we ma daiweref ukakune.

3

¹ Ya ofe kuuraisa Du oroubairode aneme irau wake fu ibinuro nono moi oroubairo i wake fu ibe me? Aneme irau erabusa mufoisa i ofe kurekaroma? ² Yabairo irau eraerabusa keuwere ibinu. I dawakoe Godinu irau darawadu wake. Enoba Godima Danu irau darawadu wake yawofone yabairo ko marie. ³ Eno mariero nono moi Du orounu Godi imukekae ba me. Ibake emenu Godi adaadake imuke dakekama Godinu ba we bou ukeka ma merama ukekuba me? Eno me, Godi Dawa emua da medifiaku. ⁴ Eme yaisina meomao boboro nono Godi mane Dawae ba. Godinu bukaroma Godibake eno weaku,

Anu wefaku wakeye ba wake. Emema A kodo uraada Anu wakeye ba meya wefeisaroma nono Ama emua ma berefiakua eno weaku.

⁵ Moi orouma eno weaisa, iya merama ufeisiie Godima mune imuke medaada iyabairo irauaiai ukekuro emema Godinu irau ukeka efeisaya eno weaisa. Ibake aneme wefeisi eno weaisa? Iya meramawere ukaisi ibake Godima iyabake Danu fanisi makakuni ie Dawa meramawere ukakü? I ari eno me. Yewa wakeye emenu imukeka wake. ⁶ Yewa mi, i ari eno me! Enoronae Godi Dawa gienabu meba i orofa akaka eme yaisina aneaneme kodo ufiaku?

⁷⁻⁸ Moi orouma eno weaisa, iyanu meo weekaini merama ukekaini ima Godinu wakeye ba wakeya eno ma boroo yarakuro emema eraisa. Yewa wake danu ubiye Godima emenu merama ukeka yaisina mune imuke medaku ibake emema Danu ibi we ma daiwere ukenewaa ukaisaya weaisa. Eno ukaisaro ibake iyanu

meo weeka wakeye iroma weaisiroma nono anemebake Godima yae merama ukaisa oroua weaku weaisa? Ibake merama ukeifero Godima irauaiai iyabairo ukeifekua eno meo weaisake nono eno weaisa, Foruma iyanu weaisi wake enaenari weakua eno meo weaisa. I weaisa wakeye meowere ibake Godima i orou yaisina fanisi daiwera mafiaku.

Moi mima gienabu meya wei wake

⁹ Aneme wemau ari? Iya Du oroue irauaiairo nono i imusu oroue meramawere? Me! Nama eno weakune, eme yaisina iya demuiya weakune. I meramawere ukekama iya Du orouini imusu orouini iya yaisina yawokakuni. ¹⁰ Godima Danu bukaroma eno weaku,

Moi mima gienabu mero eme yaisina meramawere mane. ¹¹ Ibake eme yaisina Godinu daaba iwoka mero ibake eme yaisina Godi yodia uke dakaisa. ¹² Eme yaisina emenu imusu daabaro anaisake meramawere ukaisa ibake moi mima irauaiai uke dakaku. Eme yaisina meramawere mane ukaisa. ¹³ Ibake emenu nodoe eme ooru ukakuneka orofa ari. Iroma urumuwere ari merama wake faraku. Emenu meanae we irukeka erabu. Nono emenu bebeku fifiro warunu iraa ari eno rabuma ibinu. ¹⁴ Enoba emenu bebekue kawere wakema wake fare ibinu. ¹⁵ Emenu umuma sabu anaisake eme ma fearakuneka. ¹⁶ Ibake emenu imusu daabaro anaada eme ma merama ukakuneka. ¹⁷ Godinu irauaiai ukekua daaba i orou emua iwoka me. ¹⁸ Emua Godi imuke dakaada Godi iifa uke dakaisaya, Godima Danu bukaroma eno weaku.

19 Eno weakuro iya eno iwoka sinaisi, Godi Dawa Danu adina darawadu wake i Du oroubairo adinami nauwaro marie. Mariero eme yaisinanu Godibairo moko wake weeka daaba dadau ufine ibake Danu adina darawadu wake adinami mauwaro mariero eme yaisina iyae merama uke dakaisia da wefeisi. Enoba i orofa akaka orou yaisina merama ukaisaba ibake Godima kodo gienabu ufiaku. **20** Imuke eawe! I darawadu wake ukenewaa ukaisa orouma Godinu ibooro gienabu da enafeisa. Godinu darawadu wake, ima iyanu meramawere ukeka ma boroo yarakuro ibake iyanu meramawere ukeka yaisina iwoka sinaisi.

Godima aneaneme ukakuke eme ma gienabu ukakune wake

21 Nono Godinu awoena imukeka imuke eawe. Godima eme ma gienabu urieke awoena daabaro odirie. I daabae emenu imuka yaisina Yesubairo odeka ibai Godima ma boroo yariro iya yaisina ibai iya iwoka sinaisi. Ie i Mosesinu darawadunu daaba mero i daabae imusu. Adinaro Mosesinu darawadu owaowa uke odeka mini i we bou ukeka orouini emuama i awoena daabae irauaiai daabaya weaisa. **22** Enoba ainama danu imuka yaisina Yesu Kerisobairo odakuie Godima dawa ma gienabu ukaku. Godi Dawae i Du orouini imusu orouini emua yaisinabake emuae demui oroua imukaku. Aina ainama emenu imuka yaisina Yesu Kerisobairo odifeisaie Godima emua ma gienabu ufiaku. **23** Eme yaisina meramawere ukaisaba ibake emuae Godinu ma wirokeka ubi ubiro ibe dakaisake bi mame yafawere ibeibaisaba ibake emuae iraua da wefeku. **24** Godima iyabake irauaiai imukada me unu koreibiba

awoenae iya Danu irau unu korekabake Danu ibooro gienabu enare ibinisi. Enoba Yesu Kerisoma iyanu merama merama ukeka mune imuke mediba ibake Godinu ibooro gienabu enare ibinisi. ²⁵ Godima Danu arara uike Yesu Keriso feafike emenu merama merama ukeka mufike imuke medifine ibake Godima Dawa we odairo yewa dooro isare aarike iyabake feari. Godima eme yaisina ma gienabu ufine ibake Yesu Keriso we odairo isare aarike feariba awoenae aina ainama emenu imuka yaisina Yesu Kerisobairo odaisaro Godima emua ma gienabu ukakunero Iyama ibai iwoka sinaisi. I adinaro ibeibisa orouma meramawere ukeibisaro Yesu Keriso fare me i furo Godi Danu arara Yesuma emua yawofiane ukaada emenu merama merama ukeka ere medike i furo emua fanisi make darie. ²⁶ Eno uiro nono awoenae Yesuma eme yaisinabake feari ibake aina ainama emenu imuka yaisina Yesubairo odaisaie. Godima emenu merama merama ukeka mune imuke medakuke i orou yaisina we munakune. Godima eno ukaku ima danu onaminu ukekae gienabu ibake aina ainama emenu imuka yaisina Yesubairo odaisa orouini ma gienabu ukakune. Godi Dawae gienabuba eme eno uke ma gienabu ukebakunero ibai yaisina iya iwoka sineibaisi.

²⁷ Enoba iya Du orou iyanu ukeka sineka anemebake wefeisike iyanu ibi we ma daiwere ufeisi? Iyanu ukeka sinekabake iyanu ibi we ma daiwere da ufeisi. Godinu darawadu wake naukaisike enaenari ukaisiba ibake iyanu ibi we ma daiwere ufeisi? I ari eno me! Iyanu imuka yaisina Yesu Kerisobairo odaisiba ibake

iyanu ibi we ma daiwere ufeisi. Moi mima i darawadu wake naukakuke ukakuba danu ibi we ma daiwere ufeisi? I ari eno me! Moi mima danu imuka yaisina Yesu Kerisobairo odakuba ibake danu ibi we ma daiwere ufeisi. ²⁸ Nama eno weakune, ainama danu imuka yaisina Yesu Kerisobairo odakuie dawa Godibairo ibinua eno weakune. I darawadu wake ima dawa ma gienabu uke me ibake nama eno weakune. ²⁹ Godiye i Du orou emenu Godi manero nono Dawai i imusu orounu Godiba me? Euwa, Dawai i imusu orouini emenu Godiya. ³⁰ Godi Dawai una demuiba ibake Dawai i imusu orouini emenu Godi. Godima i ofe kuureka orouma Yesu Kerisobairo emenu imuka yaisina odaisaba ibake emuae ma gienabu ukakuneke nono i ofe kuure me orou emenu imuka yaisina Yesu Kerisobairo odaisa ibake emuaini iini enaenari ma gienabu ukakune. ³¹ Iyae i ari eno ukaisiba ibake iyanu Godi imukekama Godinu darawadu wake ma merama ukaisi? I ari eno me! Iyanu Godi imukekama Godinu darawadu wake ma ara ukaisi.

4

Eibaramunu ukeka sineka iyabairo we ma iwoka ukakuni wake

¹ Eibaramu dawai iya Du orou iyanu dawako sisia sirorari mi. Eibaramu danu imuka Godibairo odi wake wemaro nauawe. Eibaramu dawai i Godi imukekaka daaba yodia ukeebe fou uriba me ari? ² Eibaramu danu imusu waiya ufile Godinu ibooro gienabu enafironae wake keuwere wefine nono meronae da wefine. Nanu wake wemaro nauawe. Eibaramu dawa

irauaiai ukeka uke da uiba ibake wake yafawere da wefeku. ³ Godinu bukaroma eno weaku, Eibaramuma Godinu wake nauike danu imuka yaisina Godibairo odiba ibake Godima i minu imuka ma gienabu uike ae irauaiai miya eno wei. ⁴ Nono moi mima waiya ufekuie danu moko oi mufeku. Enoba ie me makeka me. Dawa waiya ufekuba ibake danu moko oi mufeku. ⁵ Moi orouma emenu wirokekabake waiya uke dakaisaro nono Godima emenu imuka me ma giena ukakune. Enoba ainama darawadu wake naukadama nono danu wirokeka i darawaduroma mune dakakukema nono danu imuka yaisina Godibairo odakuie Godima i mibake eno we imukaku, i minu imuka yaisina Nabairo odakuba ibake danu imukae gienabua eno we imukaku. ⁶ Deiwidi dawaini enaenari eno wei, Godima i darawadu wake naukaisakema nono i darawadu wakero emenu wirokeka enaenari mune dakaisa orou emenu imuka ma gienabu ukakunero rooro daiwere ukaisaya wei.

⁷ Deiwidima ibaibake eno wei,

Godima aina aina emenu meramawere ukeka mune imuke medakuke emenu meramawere ukeka ma isurakuba i oroue rooro daiwere ukaisa. ⁸ Iyanu Dai Waria Mima emenu meramawere ukeka Danu oroubairo ode dakakuke Dawama munakuke imuke medaku ibake rooro daiwere ukaisaya,

Deiwidima eno wei.

⁹ I rooro ukekae i ofe kuuraisa orou mane emenu rooro ukekaba ba i ofe kuure dakaisa orouini emenu rooro ukekab? I rooro ukekae i Godi imukaisa orou emenu rooro ukekab. Enoya nanu adinaro wene wake nono wemaro nauwe, Eibaramuma danu imuka yaisina Godibairo

odiro Godima ie irauaiai ya we imuike Eibaramu danu imuka ma gienabu ui. ¹⁰ Dawa abondo eno ui? Dawaе danu ofe kuure me i furo eno ui. ¹¹ Eibaramu dawa danu ofe kuure me i furo danu imuka yaisina Godibairo odiro Godima danu imuka ma gienabu ui. Eno uike nono danu imuka gienabu imuкеиbi ibake danu ofe kuuri. I ofe kuurekae danu imuka gienabu ukekana ubu. Dawa eno uiba dawae i ofe kuure mero nono emenu imuka yaisina Godibairo odaisa orounu babae. I ofe kuure me orou emenu Godi imuкеkae emenu irau ukekaya Godima eno we imukaku. ¹² Nono Eibaramu dawae i ofe kuureka orouini emenu babae. I Eibaramu danu ofe kuure mero me ibeibi i furo danu imuka yaisina Godibairo odi, enaenari i ofe kuureka orouma emenu ofe kuurekabake imukenewaa uke dakaisake emenu Godi imuкеka imukama Godibairo odaisaie Eibaramu dawae i orou emenu babae.

Eibaramu dawa Godi imuќekama Godinu we bou ukeka muni wake

¹³ Godima Eibaramuini danu sisia sirorari orouini i orofa akaka yaisina mufisane we bou ui. Enoba Eibaramu dawa i darawadu wake naukenewaa ui ibake Godima i wake we bou ui? Eno me! Eibaramu dawama danu imuka yaisina Godibairo odi ibake Godima Eibaramu ma gienabu uike dawabairo i doo muneka wake we bou ui. ¹⁴ Ibake Godima i darawadu wake naukeibisa oroubairo i we bou ukeka wake emuabairo wefironae emuama i darawadu wake naukaisake ukenewaa ukaisaba ibake i Godi imuќaisabai irauaiai meke nono i we bou ukeka wakeini irauaiai me. ¹⁵ Emema Godinu darawadu ma merama ukaisaba ibake Godima emuabake dino

daiwere ukaku. Nono moi darawadu moibai meronae emema i darawadu ma merama uke da ufisane.

16 Enoba i Godima eribaie i orouma Godi Danu wake nauisa ibake Godima i wake emuabairo we bou urie. Eno uiba ibake ie Godinu imukaro ukaada unu koreka iyabairo ma'i. Ibake Eibaramunu sisia sirorari orou yaisinabairo enaenari marie. I darawadu wake naukeibisa orouini i Eibaramuma Godi imukeibi i ari eno imukeibisa orouini emua yaisinabairo i we bou ukeka me marie. Eibaramu dawae iya i Godinu wake naukaisi orou yaisina iyanu babae. **17** Godinu bukaroma Eibaramubake eno weaku, Nae i orofa akakaro eme yaisina emenu babae a odiaya eno weaku. Godima i we bou ukeka wake weiba ibake ie ba. Eibaramu i we bou ukeka wake nauike danu imuka yaisina Godibairo odi. I Godima fearaisa orou fearaisa iroma ma uyarakuneke i adinami nauwaroma i ibe me eraerabusa iroma we mune demuiro odakunero faraisa weaku ibake Godima anemerabu we bou ufekue i eraerabusa enaenari ba ufeku. **18** Godi Dawa eno uiroma nono Eibaramu dawabairo amaraku meroma nono dawa danu imuka yaisina Godibairo odenewaa uike i arawere we bou ukeka ma nuna uke da uike enaenari ukekua eno we imui. Ibake Eibaramu dawa Godima dawabake amara mafine imukada dawa koro ukeibi. Danu imuka yaisina Godibairo odenewaa uiba ibake dawae i orofa akakaro eme yaisinanu sisia sirorari dai mi sini. Godinu bukaroma enaenari eno weaku, anu sisia sirorari orou keuwere sifeisaya eno weaku. **19** Eibaramu dawa iwoka ui, dawae ba iri ofe siniba ie feareka minu ofe ari sini. Danu oyae wani aderedi (100). Danu aweka Sera

dawa ewai uriba dawa amara da dofekua eno we imukeroma nono dawama Godi imukekka imuka koko ake dakeibike nono Godibairo danu imuka yaisina odeneewaa ukeibi. ²⁰ Enoba Eibaramuma Godinu wakeye meo wakeya we da uike imukenewaa ui. Dawama Godi imukekkae arawere imukekib i bake Godibairo we ma irauaiai ukeibi. ²¹ Dawai eno we imui, Godima aneme aneme we bou ukakuie Dawa bunawereba ibake Danu weaku wake enaenari ukakua eno we imukenewaa ukeibi. ²² Eibaramu dawa eno ukeibiro Godima Eibaramu dawama Godi imukekabake dawai irauaiai miya eno we imukekib.

²³⁻²⁴ Godima Eibaramu dawai irauaiai miya weroma i wake Eibaramu dawa manebake Danu bukaro owaowa uke ode da uike iya yaisina i owaowa efene ibake i bukaro wake owaowa uke odi. Iyanu Dai Waria Mi Yesu feariroma nono ma uyari Godi, Dawabairo iyanu imuka yaisina odifeisiie iyae irau oroua eno wefeku. ²⁵ Yesu Keriso Dawai iyanu meramawere ukekabake feariro nono Godima iyanu imuka ma gienabu ufine ibake Dawa nono ma uyariro uyari.

5

Godinu ibooro iya gienabu ibinisi wake

¹ Idua iyanu imuka yaisina Yesu Kerisobairo oisiro ibake Godima iyanu imuka ma gienabu ui. Nono iyanu Dai Waria Mi Yesu Kerisoma iyabake feariba ibake iya Godini demuiro irauaiai ibinisi. ² Iyanu imuka yaisina Yesu Kerisobairo oisiro Yesuma nono iya we munike Godibairo odi ibake Dawaini demuiro ibinisiro Godima iyabake imukari ukaada irauaiai unu koreibakuni. Nono

iyaini Godinu irau orofaro Dawaini me ibene ibene ibifene ibake ibai imukada ie baya eno weada iya iwoka ukaisike ibake awoenae rooro daiwere ukaisi. ³⁻⁵ Awoena iyabairo ukeka imusu imusuma iyanu naukeka ma merama ufine ukeifeku. Ukeifikuro nono ima iyanu naukeka ma arabi ukakuba ibake rooro daiwere ukaisike Godima iyaunu komine ukaku ibake Dawa koro ukaisi. Godima i ari eno iyaunu komine ukaku ibake iyama koro ukaisi ibake Godima ie irauaiai eno we imukaku. Godima eno we imukakuba ibake Danu we bou ukeka wake yaisina iyama mufene imukada koro ukaisi. I Imumu Irauma Godinu imukari ukeka iyanu imuka ubarenaro waure fare odeneewaa uike ibinu ibake Dawae iyabairo Godima me mafine ukaku ibai iya iwoka sinaisike irauaiai ibinisi.

⁶ Adinami nauwaro iyae buna me ibake me ibisiro Godima Danu we odi odoro Yesu Kerisoma i Godi imuke dakeibisike meramawere ukeibisi oroubake feari. ⁷ Moi mima moi gienabu ukeka mibake fearekae ara daiwere. Enobairoma nono moi mima imuka ara ufile moi irau mibake feafironae idua feafine. ⁸ Iyae adinaro irauaiai mero meramawere ukeibisi oroubairoma nono Godima iyabake imukari uike Yesu Keriso we odairo yewa dooro isare aarike iyabake feari. Godima eno uiba Dawae iyabake imukari ukakuniro iya ibai eraada iwoka sinaisi. ⁹ Enoba awoenae Godima Yesu Kerisonu dooro isari iwama iyanu imuka ma nega negabu ukinuke ma gienabu ukinu. Ie dawa idua iya iwoka sinaisi. Enoroma nono dubuenaro Godima i meramawere ukekabake i oroubairo dino ufekuke

nono i dino daiwere ukekroma iya ma wiromisi.
10 Adinami nauwaro iyama Godibairo wasai daiwere ukeibisiro nono Yesu Kerisoma iyabake fearike Godinu ibooro amuke enare kuuri ibake iya Godini irauaiai ibinisiro Godima iya we mune Danu naiyemukua weada we mune odi ibake awoenae iya Godinu naiyemukuma ibinisiba Yesu Kerisoma Danu awoena wirokekama iya ma wirokekama umiisi. **11** Iyanu Dai Waria Mi Yesu Kerisoma Godinu ibooro amuke enare kuuriba ibake iya Godinu naiyemuku sikike Dawaini demuiro ibaada awoenae rooro daiwere ukaisi.

Adamuini Yesuini emenu wake

12 Moi eme una demuima meramawere uiro ibake yewa dooro meramawere ukeka idua fari. I meramawere idua fariba ibake fearekaini idua fari. Idua fariba ibake eme yaisina meramawere ukeibaisike feareibaisi. **13** Adinami nauwaro i darawadu wake emebairo ibe dakeibi i furoe meramawere ukeka keuwere ukebisaroma nono darawadu me ibake Godima i meramawere ukeka me ere medeibike ibake i furo emua fanisi make dakeibirie. **14** Enoba yewa wak-eye baroma nono Adamubairoma aare Mosesibairoma i ubare orofaro eme yaisina feareibisa. Adamuma Godinu ufine ukeibi arara ma merama uiba ibake danu onami feari. Feariro nono i oroue Adamunu meramawere ukeibi enaenari uke dakeibisake imusu meramawere ukebisaba emuaini iini feareibisa.

Adamu danu merama ukeka sinekaroma Yesunu fareka daaba ma ubirike ma boroo yari.

15 Adamu danu ukeka demuinakue meramawerero nono Godi Danu me makekae irauaiai ima Adamunu ukeka ma berei. Adamu dawama

meramawere ui ibake eme yaisina feareibaisa. Adamu dawa eno uiro nono Godi Dawae Danu imukeka imusu ui. Ibake Dawa eme yaisinabake imukari ukaada Danu me makeka, Yesu Keriso, we odairo iyabairo isarike iya me unu komike iyanu meramawere ukeka mune imuke medifine ibake isare aari. Enoba Danu irau eme ma wirokekae eme yaisinabairo fari. ¹⁶ Ibake Godinu me makekae imusuro nono i eme una demui danu merama ukekae imusu. I meramawere ukekanu ubiye Godinu fanisi makekaro feareka. Nono Godinu me makekanu ubiye emenu imuka Godi Danu ibooro ma gienabu ukeka. Ibake Godinu me makekae eno, Godima Yesu Keriso we odairo iyabairo isare aarike emenu meramawere ukeka keuwerero munike imuke medike emua ma wiromirie. ¹⁷ Ibake eme una demuinu meramawere ukekabake fearekama eme yaisina yawokakuneroma nono i moi eme una demui mi Yesu Dawama iyabake ukaku sinakuie daiwera. Ibake yewa ba wake naukenewaa uawe. Aina ainama emenu imuka yaisina Godibairo odaisaro Godima emua ma gienabu ukakuneba emuae me ibene ibene Yesu Kerisonu bunaroma yaisina ma berefaisake ibifeisa.

¹⁸ Eme una demuinu merama ukeka demuinakuba ibake eme yaisina feareibaisa, enae-nari Yesu Kerisonu irau ukekabake eme gienabu enaada me ibene ibene ibeifeisa. ¹⁹ I eme una demui danu meramawere ukekabake eme keuwere emua meramawere ukeka orou sineibaisa, enae-nari i Eme una demui Danu irau ukekabake eme keuwere Godi Dawama Danu ibooro emua ma gienabu ukeifiaku.

²⁰ Yewa wake imuke eawe. Godima Danu

darawadu marieba ibake i eme yaisina emenu merama keuwere ukeibisa ibai iwoka ukeibisaroma nono Godima emebairo Danu irau unu koreka me marie. Ibake emenu meramawere ukekaini Godinu irau unu korekaini ibinuroma nono Godinu irau unu korekama emenu meramawere ukeka ma berekaku. ²¹ Ibake i meramawere ukekama eme yaisina yawokeibike emua ma feareibirie. Enoba nono awoenae Godima iya me unu koraada Yesu Kerisoma iya ma gienabu ukakunike yawokeibakuniba ibake awoenae me ibene ibene ibifeisi.

6

*Merama ukeka sinekama iya ma feariro
Yesuma iya nono ma wiroi wake*

¹ Nama eno weneba awoena aneme wefeisi? Godima iya unu korebakuniba ibake meramawere ukeka keuwere ufeisiro Dawama iya daiwere irauaiai unu koreimisi eno wefeisi? ² Yewa mi, i ari eno me! Iyae meramawere ukeka meisike i meramawere ukekaroma feareka orou ari sikide anemeke nono i meramawere ufeisi? ³ Iyae Yesu Kerisonu ibiro babadaido uisike Dawaini iyanini demui orou ari sikike Dawaini iyaini feare ibinao uisi. ⁴ I babadaido ukekama iya Yesubairo daaka uisiba ibake Yesuini iyaini demuiro ooru uke oisa. Eno uisaro nono Babae Godi Danu edorowere bunama Yesu Keriso fearekaroma ma uyari ibake i ari eno iyaini iini awoena me ibeka uburo ibifeisi.

⁵ Iyae Dawabairo ma daaka urieba ibake Danu feareka ari enaenari uisiie Dawabairo daaka uisike Danu uyarike me ibinu i ari enaenari

me ibifeisi. ⁶ Iya iwoka iyanu adinaro merama imukanu ukeka sineka Dawaini demuiro krosiro ikokoma ure oisa. Enoba iyama iyanu imukanu arara ukeroma meramawere da ufeisi. ⁷ Ainama fearakuie i meramawere ukekama dawa yawoke dakaku. ⁸ Iya Dawaini demuiro feakiee Dawaini me ibifeisia eno imukaisi. ⁹ Ibai iya iwoka sinaisi, Godima Yesu Keriso fearekaroma nono ma uyariba ibake Dawai nono da feafeku. I fearekama Dawa yawoke dakeifeku. ¹⁰ Dawai i meramawere ukekabake nono nono da feafine ibake idua feariro me sini. Nono awoenae Dawa me ibaada Godinu arara ukenewaa ukaku. ¹¹ Nanu ararae ya meramawere ukeka medifo ke feareka ari sifo ke nono Godinu arara ukeka ukenewaa ufo ke ibifone ibake yae Yesu Kerisobairo daaka uke ibinisai e Godini demuiro ibaada Danu wirokeka orou sika enoya ibai eno uke imukenewaa uwae.

¹² Yanu ofe ubuma meramawere ufiane ukakua yanu imukekama yawoaweke i meramawere da uwae. I meramawere ukekama ya yawofiane ukakua ibai mediawe. ¹³ Yanu ofe ubuma meramawere unao ufeukua yanu ofe uburo eraerabusaini bunaini i yaisina i meramawere ukekabairo da odiaweke i yaisina Godibairo odiawe. Yae feakake nono awoena me ibinisaba ibake yanu ofe uburo eraerabusaini bunaini yaisina Godibairo odiaweke yanu ofe ubuma irauaiai mane ukeibiawe. ¹⁴ Iyae i darawadu wake yaisina uke dakaisiba ibake i darawaduma yae merama ukaisa orouba feafoisaya weakuroma nono iyae i darawadunu wakero ibe dakaisike i Godinu irau unu korekabairo me ibinisi ibake i meramawere ukekama iya da yawomisi.

Gienabu ukekanu waiya ukeka oroubake weiwake

¹⁵ Ibake yae i darawadu enaro ibe dakaisake Godinu irauunu korekabairo me ibeibaisake i meramawere ukeka ukenewaa ufone eno weaisa? Yewa orou, i ari eno me! ¹⁶ Yae yewabai iwoka sinaisa, moi dai eme erekamibairo yanu mane danu waiya ukeka orou ari sifoisaie yae idua i dai eme erekami danu ba waiya ukeka orou sifoisa. I meramawere ukekaini irauaiai ukekaini emuae i dai eme erekamiyai ari eno. Enoba yama i meramawere ukekanu waiya ukeka orou sifoisa inu ubiye feareka. Nono i irauaiai ukekanu waiya ukeka orou sifoisakeda nauke medifoisaie Godima ya ma gienabu ufiaku. ¹⁷ Adinaroe i meramawere ukekabairo ane danu waiya ukeka orou sineibisa. Enobanono awoenae moi orouma Godinu irau wake we ma iwoka uisaro nauisake enaenari ukenewaa ukaisaba Godibairo we ma irauaiai ukakunia. ¹⁸ Yae adinaro meramawere ibeibisaro Godima ya i meramawere ukekaramanaa ma woromaisa orou ari uiro meisake Godinu irau ukekanu waiya ukeka orou sinaisa. ¹⁹ Nanuararae ya orou iwoka ufone ibake bunawere ba yewa wakeroma weakune. Adinaroe ya yanu ofe uburo eraerabusaini bunaini merama keuwere ukefone ibake i meramawere ukekabairo oisa enaenari awoenae Godima ya ma gienabu ufiene yanu ofe uburo eraerabusaini yaisina i irauaiai ukekabairo odiaweke irauaiai mane ukeibiaw.

20 Adinaro yae i meramawere ukekanu waiya ukeibisake nono i irauaiai ukeka imuka imuke dakeibisa. **21** Yae eno ukeibisa ide anemerabu moko muka? Awoenae ibake maru sinaisa.

Yanu adinaro waiya ukekamu mokoe feareka.
22 Nono awoenae Dawama ya i meramawere ukekabairo mareke murieke odiriero yae i merama ukekama ya yawoke dakakunero Godinu waiya ukeka orou sinisa. Ibake yanu mokoe Godinu irau ukeka keuwere ukaisaba ibake awoena me ibene ibene ibeifoisa. **23** Nono i meramawere ukekamu mokoe feareka. Nono Godinu me makekanu mokoe iyanu Dai Waria Mi Yesu Kerisoma iyabake feariba ibake Dawaini iyaini demuiro me ibene ibene ibeifeisi.

7

Foruma aweka amara ukeka wake wei

1 Nanu naiyemuku, yewae moi wake i ari eno, i darawadu wakeye ya yaisina iwoka sinisa. Moi darawadue i me ibinisa orou mane yawokakuneke nono i fearaisa orou yawoke dakakune. **2** Moi dubo waure weeka wake i ari eno wemaro nauawe. Awekaboma darawadubake me ibaadae emeakabairo daka uke ibaisa. Nono moi awekanu eme feafekuie i awekama danu emebairo ibeka darawadu idua me sifeku. Enoba i darawadu wake idua me sifeku ibake i darawaduma emua yawoke dafiku. **3** Ibake danu eme feare mero me ibakuro nono moi mibairo ane daka uke ibakuie dawaem moi awekabonu emeakabake ukeibaku aweka ari eno. Nono danu eme feafekuie danu emebairo ibeka darawadu idua me sifeku ibake i awekama moi imusu eme mufekuie dawa moi awekabonu emeakabake ukeibaku aweka ari eno me. **4** Naiyemuku, nanu moi wakeye enoya nauawe. Adinaro darawadue yanu eme ari ibake

ima ya yawokeibirie. Nono yama Yesuini demuiro feakabairoma nono i fearaisake uyaraisa orou i ari eno sika ibake awoena yae Yesu Kerisonu ofe uburo ibinu i ari eno enaenari sika. Yama i fearike uyari Yesu Kerisobairo dakaa uke ibaisaro Dawama ya yawokeibaku ibake yama Godinu irau waiya ukeibaisa. ⁵ Adinaro iyanu sara merama ukeka imukama iya yawokeibiie i darawadu wakema iyabake i merama da uweweibisi. Eno weibiroma nono iyanu ofenu arararo i meramawere ukeibisiro iyanu meramawere ukekama iya yawokeibi. Ibake i darawaduma eno weaku, meramawere ufoisiafe feafoisaya eno weaku. ⁶ Nono awoenae ya i Du orounu darawadu wakeini bisarabake merama imuka da imufeisi. Adinaroe i darawaduma iya yawokeibi ibake i darawadunu waiya ukeka orou siki. Nono awoenae i owaowa yanakeka darawadubairo feakike i waiya ukeibisibai eka meis. Ibake iyae Godinu waiya i adinaro owaowa yanakeibisa darawadunu bunama uke dakaisike i awoena Imumu Iraunu bunaro ibaada Danu waiya mane uknewaa ukeibaisi.

Darawaduini meramawere ukekanu wake

⁷ Nama eno wene ibaibake aneme imufeisi? I darawaduini nono i meramawere ukekaini emua demuiya eno we imufeisi? Yewa orou, i ari eno me! I darawaduma nabairo i meramawere ukeka ma iwoka uke dafarironae nama i meramawere ukekabai iwoka da simane. Enoba i wakeye eno, i darawaduma nabairo eno wei, anu naisa ure owere ma owere da ua wei ibake ie meramawere ukeka iduaya eno weke iwoka sine. ⁸ I darawaduma meramawere ukeka wake nabairo

weiro naueke nono nanu ararae i meramawere ukeka daiwere nanu arararo umane ukeibisara. I darawadu meronae i meramawere ukekabai me. ⁹⁻¹⁰ Adinaroe nã i darawadu iwoka meba ibake rooro ukaada irauaiai ibeibisara. Nono dubuenaro i darawadu iwoka sinekema eno we imue, nae meramawere ukakuneba ibake nae feamaua eno we imueke nono eno we imue, i darawadu ima nabairo i wirokeka we bou uibairo nono na make dakakunaraké i fearekama makakunaraya eno we imue. ¹¹ I darawadu fariro i meramawere ukekabai idua iwoka sineke eno we imue, i meramawere ukekama na yawokada we irukeibiro meramawere ukaada eno we imukeibisara, i meramawere ukekanu ubiye fearekaya i darawaduma eno weakua we imukada nae feamaua eno we imue.

¹² Nanu moi wake wemaro ya nauawe. I darawaduma i meramawere ukeka ma boroo yarakuba ibake i darawadue iifawereke gien-abuke irauaiairo ibai iya iwoka sinaisi. ¹³ I irau darawaduma nanu me ibeka mune sianike nono nabairo feareka mune odi eno imukaisa? Yewa orou, i ari eno me! I darawaduma i meramawere ukeka we ma boroo yariro i meramawere ukekama na yawokarake nanu me ibeka mune sianike nono nabairo feareka makaraba ibake nae i feareka enaro ibine. Eno uiba ibake i ba me merama ukekae dai meramawereya eno we imukaisi. I darawaduma iya eno we ma iwoka ukakuni, i merama ukekae dai meramawereya we ma iwoka ukakuniro iya yaisina iwoka sinaisi.

Adina ukeka sinekaini awoena ukeka sinek-abake wei wake

¹⁴ Iya iwoka, Godima i Mosesibairo mai darawadue irauaiai. Nono nae yewa dooro ba eme ibake nanu imukae meramawereba nae i meramawere ukekanu waiya ukeka mi.

¹⁵ Nanu ukakune, ibai ma nuna ukakune. Nanu irau arararo ukeka eraerabusa uke dakakuneke nono na arara me merama eraerabusa ie ba irauke ukakune. ¹⁶ I darawaduma i meramawere ukekae meramaya weaku ibai na iwoka ukakune ibake merama ukaada i darawadue irauaiai eno weakune. ¹⁷ Imuke eawe, Nanu onamima eno uke dakakune. I meramawere ukekama nanu imuka ubarenaro ibinu ibake meramawere ukakune. ¹⁸ Na iwoka i irau eraerabusa nanu i sara merama ukeka imukaro ibe dakaisa. Nanu ararae i irauaiai ukeka umane ukakuneroma nono nabairo buna meba ibake uke dakakune.

¹⁹ Nanu arara eraerabusa uke dakakuneke nono meramawere na arara me i eraerabusa mane ukakune. ²⁰ Ibake na arara me i meramawere eraerabusa ukakuneie nama uke dakakuneroma nono i merama imukama nanu imukaro ibinu ibake i meramawere ukakune. ²¹ I wakenu ubiye eno, nama arara irauaiai ukeka umane ukaadama nono i meramawere ukekanu buna nabairo ibinu ibake irauaiai uke dakakuneke nono ibake meramawere ukakune. ²² Nae Godinu darawadu imukada imukama rooro ukakune. ²³ Nono nanu sara meramawere ukeka imukaro i meramawere ukekanu bunama ibaada nanu irau arara imukekaini uranada na mune ana ebaro odinao ukaada weaku ibake nanu meramawere arara eraerabusaini imukekaini i mane ukakune. ²⁴ Ibake nae korokobu sinara. Ainama na yewa sara meramawere ukeka imukekaini feareka enaroma ma wiropfaraku?

²⁵ Iyanu Dai Waria Mi Yesu Kerisoma na

ma wiropfaraku ibake nae Godinu ibi we ma irauaiai ukakune. Nanu moi wake wemaro nauawe. Nae Godinu darawadu mune awararo ode imukenewaa ukakuneke nono nanu sara meramawere ukeka imukae bunawere ibake i moi imusu darawadunu meramawere ukeka idua ukakune.

8

Godinu Imumu Irauini demuiro ibinisi wake

¹ Nama eno wemaro ya nauawe. Aina ainama emenu imuka yaisina Yesu Kerisobairo odaisake Dawabairo ibeibaisa ibake Godima emua fanisi da mafiaku. ² Nae enaenari nanu imuka yaisina Yesu Kerisobairo odeke Dawabairo ibisararo Danu Imumu Irauma nabake me ibene ibene ibeka makara. Danu me ibene ibene ibeka darawadunu bunama na i meramawere ukekaini fearekanu bunaroma ma worome mune imusu ma fisi uke odikara. ³ I Mosesinu darawadue irauaiairoma nono emeye meramawereke buna meba ibake i darawadunu wake ukenewaa dauisaro ibake Mosesinu darawaduma iya ma wiroke dauer Godima iya ma wiroi. Ibake Godima Danu Amara we odairo iyabairo isare aarike iyanu meramawere ofe ari ofe munaada ba eme sini. Ibake Godi Danu ararae Yesu Kerisoma i meramawere ukekaini kodo ufile i meramawere ukekanu buna ma merama ufine ibake we odairo yewa dooro isare aarike ba eme sini. ⁴ Ibake Dawae eno uike i meramawere ukekanu buna mune sianiba ibake i darawadu wakema ya feafoisaya eno we dakaku. Enoba awoenae iyama Godinu Imumu Iraunu bunaro enaraisike nono i merama ukekanu bunaro enare dakaisie iyama Godinu

irau darawadu wake naukaisike enaenari ukaisi. ⁵ Aina ainanu sara merama ukeka imukama emua yawokakuneie emua meramawere ukek-abake imukaisa. Eno imukaisaro nono i Imumu Irauma aina aina yawokakuneie emua i Imumu Iraunu irau ukekabake imukenibaisa. ⁶ Enoba ainama i imukanu merama ukeka ukeifekui dawa idua feafeku. Nono ainama Imumu Iraunu irau ukeka ukeifekui dawa idua irauaiai ibaada me ibene ibene ibeifeku. ⁷ Aina ainama emenu adina meramawere imukanu ukeka ukaisaie Godini wasai ukaisa. Emua eno ukaisaie Godinu wake nauke dakaisa. Nauke dakaisake emenu adina imukama meramawere mane ukeifisane ibake nauke medaisa. ⁸ Aina ainama emenu imuka yaesina Godibairo ode dakaisake meramawere ukaisaie Godima emuabake rooro da uke yarakune.

⁹ Nono yadeie, Godinu Imumu Irauma yabairo ibinuie ya i merama imukanu ukeka uke dakaisake yae Godinu Imumu Iraubairo ibaada irauaiai ukaisa. Yesu Kerisonu Imumu Irau ainabairo ibe dakakuie dawa Yesu Kerisonu naiye me. ¹⁰ Nono Yesu Kerisoma iyanu imukaro ibinuba ibake iyanu ofe feafekuro nono Godima iyanu imuka ma gienabu ukaku ibake iyanu imumu Godibairo me ibene ibene ibeifeku. ¹¹ Godima Yesu Keriso feariro nono ma uyari. Ibake Danu Imumu Irau iyanu imukaro ibinuie Godima Yesu Keriso feariro ma uyari enaenari iyanu feareka ofe ma uyamisi. Danu Imumu Irau iyanu imukaro ibinuba ibake iya ma uyamisi.

¹² Ibake naiyemuku awoenae i meramawere ukekama iya yawoke dakakuniba ibake i meramawere imukanu arara da ufeke irauaiai mane ufene ibake weakune. ¹³ Nono yae yanu sara

merama imukanu ukeka ufone ufoisaie feafoisa. Nono yae Godinu Imumu Iraunu buna mufoisake i sara merama ukekanu imuka mune siafoisae me ibene ibene ibeifoisa. ¹⁴ Aina ainama Godinu Imumu Iraunu wake naukaisake enaenari ukaisae emua Godinu amara aruma sinaisa. ¹⁵ Godinu Imumu Irauma iyanu imukaro isariba ibake adinaro Godima iya fanisi mamiisia weada ia sineibisi enaenari nono awoena i ari eno daufeisi. Awoenae iya Godinu amara aruma siki. Sikike Godinu Imumu Irauma iyabairo ibinu ibake Godiye iyanu Babaeya eno weaisi. ¹⁶ Godinu Imumu Irauma iyabairo eno weaku ibake iyae Godinu amara arumaya imukama eno we imukaisi. ¹⁷ Nono iyae Godinu amara aruma ibake iyae Danu naukeka oroubairo we bou ukaku eraerabusa idua mufeisia. Mufeiske iya Danu Amara Yesu Kerisobairo i we bou ukaku eraerabusa Kerisoini demuiro mufeisi. Iyanu ararae Dawaini demuiro Danu imukaro oferi waufesiie Dawaini Godinu arakekawere orofaro Godima iya we ma daiwere umiisi.

Dubuenaro fafeku arakekawerenu wake

¹⁸ Nanu imukekwa wake wemaro nauawe. Iyanu ofe uburo inimue daiwera me. Godima Danu arakekawere iyabairo ma boroo yafekuba ibake iyanu ofe inimubake da imufeisi. ¹⁹ Godima Danu amara aruma Danu ubu ui eraerabusa yaisinabairo emua ma boroo yaflaro efisane ibake Danu ubu ui eraerabusa yaisinama ibai imukada yawokenewaa ukaisa. ²⁰ Danu ubu ui eraerabusa yaisina me sara meramawere ibinisa. Ibake i eraerabusa emua arara me i sara merama ibeka. Enoba Godima emua eno we mune odirie. Ibake

emuama ma wiromisi odo yawokaisa. ²¹ I ubu ui eraerabusa yaisina boma uraisake yauraisa. Nono dubuenaro Godima emua yaisina i boma uraisake yauraisa iroma nono ma woromifiaku. Godima emua ma woromifiakuro Godinu amara arumaini emuae fearekaini yaurekaini i yaisina medifeisake emuabairoe arakeka mane ibeifeisa. ²² Awoenae ana omaini yaisina oferi waurada arua wenaō ukeibaisa. Moi awekama amara aruma dofine ukaada ii weibaku enaenari arua wenaō ukaada me sarawere ibinisa. ²³ Nono i ubu ui eraerabusa emua mane eno ibe dakaisaro iyaini iini eno uke ibinisi. Godima Danu Imumu Irau iyabairoko ma'i enoba iyae ibai enaenari imukaro imukaisike ii weada Godima iyanu adina oferoma ma woromifike Danu omukeka orou odimine koro ukaisi. ²⁴ Godima iya ma wiroiba ibake iyanu awoena moi ofe mufene imukarnewaa ukaisi. Nono i awoena ofeye iyabairo ibe meba ibake Godi imukada i awoena moi ofe mufene koro ukaisi. ²⁵ Godinu Imumu Irauma iya unu korakuniba ibake iya ere dakaisi eraerabusa mufene koro ukaadae owainanaku koro ukeifeisi.

²⁶ Iyanu Godi imukeka imukae buna me ibake Godinu Imumu Irauma iya unu korakuni. Godibairo guriguri ukaadae aneme aneme weekabai iya iwoka mebake ma nuna ukeibaisiroma nono i Imumu Irauma iya unu korakunike iyanu Godibairo guriguri ukaada weibaisi wake ma gienabu ukakuke unu korakuniro iyanu imukama imukenewaa ukaadama nono iyama iyanu wakema weekabai araarama ukaku. ²⁷ Godi Dawai iyanu imukaro

imukeka eraada Danu Imumu Iraunu imukekaini iwoka sinaku. I Imumu Irau Dawa Godinu arara ukeka iwoka sinakuke ibake Godibairo iya Godi imukeka oroubake eenu weibakuro Godima i Imumu Iraunu imukeka iwoka sinaada naukeibaku.

²⁸ Godima iya Danu arararo we mune odii orou unu kurebakuniba ibake iyama Dawabake imukari ukaisiro aneme aneme imukari o imukeka arawere iyabairo farakuie Godima i ukeka yaisina iyabairo ma irauaiai mane ukeibakuniro ibai iya iwoka sineibaisi.

²⁹ Adinami nauwaro iyae Godi iwoka mero Godima iya iwoka uike Danu Amara ari sifene we mune odii. Nono Godi Danu ararae Danu amaraku iya yaisinabairoma Yesu Keriso Dawai i bokai Mi sifine ibake eno ui. ³⁰ Adinaro Godima aina aina we mu'i ibake i orou iya idua u we mu'i. Iya u we mu'ikema iyanu imukaini ma gienabu ui. Iyanu imuka ma gienabu uiba ibake Danu arakeka idua iyabairo ma'i.

Godinu imukari ukeka Danu amara Yesu Kerisobairoya wei wake

³¹ Enoba aneme wefeisi? I ari eno wefeisi, Godi Dawa iya unu komisiie ainama iyaini wasai ukaadama nono iya da ma beremisaisa.

³² Godima Danu Amara ubi we odairo yewa dooro isare aarike iyabake feariba iya ibai iwoka, Godima iyabake i me ibene ibene ibeka eraerabusa makenewaa umiisi. ³³ Ainama iya Godinu we mu'i oroubake wayai wefeku? Godima iya ma gienabu ukakuniba ibake Dawama iya wayai da wefeku. ³⁴⁻³⁵ Ainama emua ma feayana wefeku? Iyanu abanaro enareka Mi Yesu Keriso

Dawa fearikema nono uyarike Godinu ba ena wana enaro yaure ibinu. Dawa iyaini Godini iyanu abanaro enare ibaada iyanu wake yoya uke weada iyaunu korakuni. Anemerabuma iya Yesu Kerisonu imukari ukekabairoma mareke imusu siamisi? Merama ukekabake iyanu ofe inimu ukekabake waa ukekabake desini urekabake wau mero me ibekabake iya ma merama umine aaraku eraerabusabake awoenaro ma fearekabake, i ukeka yaisina ima Yesu Kerisobairoma iya da mareke mumisi. ³⁶ Godinu bukaroma eno weaku,

Abake iyae fearekanu ibooro aine wai ure enare ibinisi. Iya i mamoe abu ufisane ibake mune imusu odakuneka enaenari iyabake eno imukaisaya,

weaku. ³⁷ Yesu Kerisoma iyabake imukari ukaada unu korakuniba aneme aneme iyabairo farakuie iya ma merama uke dakakuni ibake iyama dawa ma berekaisi. ³⁸⁻³⁹ Godima iyabake unu korakuniba ibake erawa naukawa aneme anemema Dawabairoma iya da mareke mumisa. I feareka urekaini awoena ibekaini aneruini i imusu bunawere imumuini emua yaisina iya Dawabairoma da mareke mune imusu da odifeisa. Yewa dooro ibinisa orouini i fafeku moi dooro ibifeisa orouini i urero ibinisa orouini i doo ubarenaro ibinisa orouini Godinu ubu ui orofa aboro aboro ibinisa orouini emua yaisina iya Godibairoma da mune imusu siamisa. Godima iyabake imukari ukaada Yesu Keriso we odairo yewa dooro isare aarike iyabake feariba ibake iya Godibairoma da mune imusu siamisa.

9

Godini Danu we mune odirie orouini emenu wake

¹ Nanu ba wake wemaro nauawe. Na imuka yaisina Yesu Kerisobairo odeba ibake nanu wak-eye meo me, ba wake weakune. Godinu Imumu Irauma nanu imuka ubarenaro ibaada unu korakunara ibake yewa wake weakune. ² Nae i Godinu wake nauke me Du oroubake imuka arama ukaada ofe inimu daiwera ukakunara. ³ Nae nanu Du orou, babaemuku, kakamuku, naburakabake imukenewaa ukakunia ibake nanu ararae Godima emenu fanisi makeka nabairo mafarike na Yesu Kerisobairoma mareke mufarironae emua wirosfisake irauaiai ibifisane ibake eno weakune. ⁴ Emuae Godima we mune odirie orou. Ibake emua Godima Danu amarakua weike ubu uke odirie orou. Enoba Godinu arakekaini Danu arararo uke makanekaini i yaisinae, i dai sosi uwararo guriguri ukekaini Danu we bou ukeka i yaisinae i Isaraera orou emenu. Ibake Godima i yaisina emuabairo marie. ⁵ I adinaro sisia sirorari oroue yewa Du orou emenu akaemuku. Nono emuabairoema emebai enaroe i Keriso idua fari. Godinu we mune fari Mi, Dawaini iini emenu ofe ari sinike baeme sini. Ibake Godi Dawa eme yaisina yawokakuneba ibake Danu ibi we ma daiwera ukeifene weakune.

⁶ I Du orouma Godinu wake nauke dakaisa ibake Godinu we bou ui wake isarinua weroma we dakakune. Imuke eawe, i sisia sirorari Isaraera orounu sisia sirorari emua yaisinae Godinu we mune odirie orou mane me. ⁷ I Eibaramubairoma aarebe aare fari sisia sirorari orou emua yaisinae Danu ba sisia sirorari orou me. Godinu bukaroma Eibaramubake eno

weaku, anu amara Aisikibairoma anu sisia siorari orouma fafeisaya eno weaku. ⁸ Ibake Eibaramunu imusu doreibiriero fareibisa oroue Godinu aya aruma farafa meroma nono Danu arararo uke makanada we bou ukeibiro naukeibisake fareibisa i aya aruma emuae ba Godinu aya aruma. Emuae Eibaramunu ba sisia sirorari orou. ⁹ Godima Eibaramubake we bou ui wakeye eno, Nanu wene odoro yeka oyaro nono famauro anu aweka Serama amara dofekua, Godima eno wei.

¹⁰ Nono i mane meroma nono Rebekama amara una raara afafa dorie. Emenu babaeye demui. Dawaе Godima we bou ui mi. Ibake dawa iya Du orounu sisia sirorari mie Aisiki. ¹¹⁻¹² Aisiki danu aweka Rebekama boana muniro i afafa amarayaima boana ubarenaro ibaada irau o merama uke dawisiro Godima emua erieke Rebekabairo eno wei, i bokairo dofaku mima i dubuenaro dofaku minu waiya ukeka mi sifekua eno wei. Godima Danu arara eno ufine ukaada ibake eno wei. Dawa arara me moi mima ukeka daiwere ukeroma bokai mi sineka. Ibake Danu arara Deikafuma bokai mi sifine weiba ibake dawa bokai mi sini. ¹³ Godinu bukaroma i ari eno weaku, Deikafubake imukari ukakuneke nono Isobake dino ukakune eno weaku.

¹⁴ Ibake aneaneme wefeisi? Godi Dawa iyabairo irauaiai uke dakaku eno wefeisi? Yewa orou, i ari eno me! ¹⁵ Godima Mosesibairo eno wei, ainabake unu komane imumaui dawa idua unu komaua eno wei. Eno weike nono wei, ainabake imukari umane imumaui dawabake idua imukari umaua eno wei. ¹⁶ Ibake eme emenu arararo ukekaini emenu ukeka sinekaini ibake weroma eno da ufeku. Godi Danu ararae

unu koreka ibake eno ufeku. ¹⁷ Godinu bukaroma i dai mi Ferobake eno weaku, emema Nanu buna efisane ibake Nama a dai yawokeka kini mi odea. Nanu ararae yewa wake i orofa akaka orou yaisinabairo we eneifisane ibake eno unea Godima Danu bukaro eno weaku. ¹⁸ Enoba Godi Danu arara eme unu kofiante imufekuien unu kofiaku. Nono emua koroko uke yafiaro Danu wake da naufisane wefekuien enaenari ufiaku.

*Godinu dino ukekaini Danu imukari ukekabake
wei wake*

¹⁹ Godi Dawa eno ukaku ibaibake yama nabairo eno wefoisa, Godima eno ufekukema nono aneaneme moi orou meramawere ukaisa orou wefeku? Eno ukakuba ibake emema emenu arararo da ufeisake Godinu arara mane ufeisaroma nono aneaneme eno wefeku wefoisa? ²⁰ Nono ya abo orouro yae ba emede nono anemebaké Godibairo moko wake eno weaisa? I ubu ufeku eraerabusama i ubu ufeku mibake eno wefeku, anemebaké na i ari eno ubu ukara? I ari eno me, eno da wefeku. ²¹ I okea ubu ukekai mi dawae i doo yawokakuba doo mufekuke i okea kai raarayai ubu ufeku. Moi okeae irau waiya ukekabake ubu ufekuke nono moi okeae sobe urunabake ubu ufeku. Eno ufeku ibaibake aneme imukaisa?

²² Godima emeye i okeayai ubu ui enaenari ubu urieke Danu buna efisane ukaada i adinaro meramawere ukaada fearekaini fanisi ujisane ukeibisa oroubake imukebe imuukebe dino ukeibikema owainanaku koro ukaada i meramawere medifeisaba me ariya eno weada yawokeibirie. ²³ Nono yaini iini Danu irau uke bou ukekai okea ari uforo yabake imukari ufiaku

Danu arakeka yabairo mafiane ibake eno ui.
²⁴ Iyae i ari. Dawama iya u we muni. Enoba i Du orouini imusu orouini emua yaisinabairoma iya we mune imusu odii. ²⁵⁻²⁶ Godima we bou ukekam Oseanu bukaroma eno weaku,

i adinaro Nabairo guriguri uke dakeibisa oroue Nama emuabake Nanu oroua wemau. Enoba adinaro Na emuabake imukari ukaadama yae Nanu oroua we dakeibisarakema nono dubuenaro Nanu imuka yaisina emuabairo ibifekuro Nanu irauaiai oroua eno wemau. Adinaro i orofaro ibeibisabaie Godima eno wei, yae Nanu orou meya wei. Nono i orofaro emema emuabake eno wefeisa, yae i ibene ibene ibeka Godinu aya aruma eno wefeisaya,

Godinu bukaroma eno weaku. ²⁷ Adinaro Isaiyama i Isaraera oroubake eno wei, i Isaraera oroue keuwere. Emuae i dawara gibudi ari. Godima emua yaisina da ma wiropiakuke moibai mane ma wiropiakua Isaiyama eno wei. ²⁸ Godima Danu wei wake enaenari yewa dooro ibeka oroubairo fanisi bunawere mafiaku. ²⁹ Isaiyama adinaro eno wei, i eme yaisina yawokakune Godi Dawa iya da unu komironae iyae Sodomuini Gomora goiyairo ibeibisa orou ari sifeke iya yaisina feafero moi aya aruma da ibifisanea Isaiyama eno wei.

Isaraera orouini Godinu wake

³⁰ Ibake aneme wefeisi? Eno wefeisi, i imusu orouma i ma gienabu ukekam mufisane ukaada ibake waiya uke dakeibisarakema nono emenu imuka yaisinama Godibairo odeibisaro Godima

emua ma gienabu ukeibirie. ³¹ Nono i Isaraera oroue emenu imuka i darawadubairo ma gienabu ufisane ukeibisake nono i darawadu wake yaisina uke dakeibisa ibake i ma gienabu ukeka mune dauisa. ³² Anemebaké emua ibai yaisina uke dakeibisa? Emuae emenu imuka yaisina Godibairo ode dakeibisake i darawadunu weibi wake enaenari mane ufisane ibake eno ukeibisa. I ari eno mane ukaada ibake i orouma Yesue, i ure bisubisu ukeka oma ariba ere dakadae ureaku uke isare ureibirie. ³³ Godinu bukaroma Yesubake eno weaku,

Nae Saioni orofaro ure bisubisu ukeka oma odimauro ima eme ureaku ukeifiakua wei. Nono ainama danu imuka yaisina Dawabairo odifekuiie dawae maru da ufeku weia,
Godinu bukaroma eno weaku.

10

¹ Naiyemuku, nanu arara daiwereye Godima i Isaraera orou ma wirofiane ibake weakune. Emuabake Godibairo aine wai ure guriguri ukeibakune. ² Na iwoka, i Isaraera orou emua emenu arara Godinu daabaro anifisane ukaisakema nono Godima weaku wakenu ubi emua iwoka sine dakaisaba ibake Danu daabaro ane dakaisa ibake weakune. ³ Godima emenu imuka ma gienabu ukeka ukakubai emua imuke dakaisake emenu ukekama emenu imuka ma gienabu uke imukaisa. Emua eno ukaisaie emua arara me Godima emenu imuka ma gienabu ukeka. ⁴ Yesu Keriso Dawa mane i darawadu wake weaku enaenari uke me siniba ibake awoenae aina ainama danu imuka yaisina Dawabairo

odakuie Godima i minu imuka ma gienabu ukaku.

I wirokekae eme yaisinanu wake

⁵ Mosesima i darawadu eme ma gienabu ukek-abake weike eno wei, ainama i darawadu dawa ma gienabu ufine imufekuiie i darawadunu we iifa ukeka wake enaenari yaisina ukenewaa ukaadama ai gienabu sifekua eno wei. ⁶ Moi ma gienabu ukeka wake eno weakuroma nono I Godibairo imuka yaisina odekaro ma gienabu ukeka wakeye Godinu bukaro i ari eno ibinu, ainama urero amuke anifeku? I wakenu ubiye ainama Keriso ureroma waure isafekuro iya unu komisi, eno da we imuawe. ⁷ Nono ainama eu i fearaisa oroubairo isare anifeku? I wakenu ubiye ainama i Keriso iroma waure amufiro Dawa yewa dooro me ibifeku, eno da we imuawe. I wakeye eno meya. ⁸ I wakeye eno, Godinu owaowa uke odi wake abairo ibinuie anu imukaini bebekuro ibinu. Nono i Yesu Keriso imukeka wakeye ya oroubairo ibinua weaisi. ⁹ Yama Yesu Dawae i Dai Waria Miya bebekuro mane weaisake Godima Dawa feariroma nono ma uyaria eno imukama imukaisaie Godima ya ma wiropiaku. ¹⁰ Iyae imukama Godi imukaisiba ibake Godima iyanu imuka ma gienabu ukaku. Iyanu bebekuma iyanu Godi imukaisi wake weaisiba ibake Godima iya ma wiropiaku. ¹¹ Godinu bukaroma eno weaku, ainama danu imuka yaisina Godibairo odakuie dawa maru da ufekua eno weaku. ¹² Ibake i Du orouini nono i imusu orouini emuae demui. I Dai Waria Mi Dawae i eme yaisina emenu Dai

Waria Mi. Ibake ainama Dawabairo guriguri ukaada Danu ibiro anemerabubake we nauke er-akuie Yesu Kerisoma i mi we ma irauaiai ukaku. ¹³ Aina ainama iyanu Dai Waria Mibairo emenu imuka yaisina odifeisake guriguri ufeisaie Yesu Kerisoma emua ma wirofiaku.

¹⁴ Emenu imuka yaisina Dawabairo da odifeisade anemebake Dawabairo eenu wefeisa? Nono Danu wake emuabairo da wefeisaro emua da naufeisade aneaneme emenu imuka yaisina Dawabairo odifeisa? Godinu wake da wefeisade aneaneme Godinu wake naufeisa? ¹⁵ Godinu wake weeka orou da we odaifiakaisade i wake aina mima wefekuro naufeisa? Godinu bukaro wakema eno weaku, Godinu irau wake weaisaro naukaisake rooro ukaada aarawe weaisaya eno weaku. ¹⁶ Enoro nono i orou yaisina Godinu irau wake nauke dakaisa. Ibake adinaro Isaiyama eno wei, Dai Waria Mi, i orou yaisina iyanu weaisi wake nauke dakaisa, Isaiyama eno wei. ¹⁷ Enobake iyae Godinu wake naukeibaisiba ibake iyanu imuka yaisina Godibairo odaisi. I wakeye Yesu Kerisonu wake.

¹⁸ I Isaraera orou emua yewa wake naukeibisaba me? Euwa, yewa wakeye emua adinaro naukeibisaya. Godinu bukaro wakema eno weaku,

i orofa akakaro ibeibisa orou yaisina i wake naukeibisa. I aboro aboro ibeibisa orou i wake naukeibisaya, Godinu bukaroma eno weaku. ¹⁹ I Isaraera orouma i wakenu ubi ma nuna ukaada ibake imuke dakeibisa? Mosesinu wake wemaro nauawe. Godima Mosesinu bukaro eno weaku,

i imusu oroubairo irauaiai umau ibake ya Isaraera orouma Nabairo kamena wake wefoisa. I me sara meramawere ukaisa oroubairo irauaiai umauro ya Isaraera orouma ararua sifiakua,
 Godima eno wei. ²⁰ Nono Isaiyanu bukaroma eno bunawereroma eno wei,
 I Na yodia uke dakakuneka imusu orouma Na fou uyaka. Nama Nanu onamibake we yodia uke dakeibiyaka imusu oroubairo Nanu mane ma boroo yarea,
 Godima eno wei. ²¹ Enoroma nono Godima i Isaraera oroubake eno weaku, i nauke medaada wasai ukaisa oroubake areare Nanu wana fisi ukaada aarawe weibakunea eno weaku.

11

Godinu imukari Isaraera oroubairo urie wake

¹ Nanu we nauke ereka wake nauawe, Godima i Isaraera orou medirieba me? Yewa orou, i ari eno me! Nae moi Isaraera mike Eibaramu danu sisia mike nae Bedimaninu sisia mi. ²⁻³ Godi Dawa Danu adinami nauwaro we murie orou mede dakakuneke imukebakune. Yae Iraidanu wake imukaisaba me? ⁴ Dawa Godinu bukaro Godibairo i Isaraera oroubake eno wayai wei, Babae Godi, emuae Anu we bou urie orou ma feariekake Anu ofereni odeka dubo ma biruke siakaroma nono na mane ibaadama A koko ake mero emuama na ma feafokone weaisaya eno wei. Dawama eno weide, Godinu moko wake imukaisaba me? Dawa eno weiro Godima ma owerike eno wei, Nae eme mane keuwere seweni dausini (7000) mune imusu odiniaya wei. I emema i ba me godi Beirabairo ifoma

kodudu yanakeroma guriguri uke dakeibaisaya wei. ⁵ Awoenae i ari Godima moi oroubake emua irauaiaiya imukada mune imusu odakune. ⁶ Godi Danu arara daiwere ukaada ibake eno uke emua mune imusu odakune. Iyanu ukekae irauaiaibake eno uke dakaku. Danu ararae iya ibake unu ko'i. Iyanu ukekabake wefike eno ufironae Danu unu korekae ba unu kore da ufine.

⁷ Enobake i Isaraera orou emua aneme ukeibaisa? I Isaraera orou emenu ararae Godinu irauaiai daaba fou ufisane ukaada eme moi keuwere emua fou ure dauisaro Godinu u we murie orou emua mane fou ukaro nono moibai emenu imuka ma ara uiba ibake Godinu daaba fou ure dauisa. ⁸ Godinu bukaroma eno weaku, Godima emenu imuka ma ara urieba ibake emenu naisama Danu irauaiai ukekabai ere dakeibisake Danu wake emenu omema nauke dakeibisa. I ukeibisabai enaenarie i Isaraera orouma awoena eno ukaisaya weaku.

⁹ Deiwidima Godinu bukaro nono eno weaku, emenu boro banau imuka mane imukaisaba ibake emuae i boro banauma amu unao ukakunero ibake Godi imukenewaa uke dakaisaya eno wei. Eno ukaisaba ibake emuama Godi medifisaro Godima emua fanisi mafiane weakunea wei. ¹⁰ Godima emenu naisa ma dadau ufiaro da efisane ibake weakune. Emenu merama ukekae inimunu eraerabusa ari ufiro waureifisake afoafo umane eneiareifisane ibake weakunea,

Deiwidima eno wei.

¹¹ Emua eno ukebisabaibake Godima emua medirieba me? I ari eno me. Emuama Godi medeibisabaibake Godima Danu ma wirokekae i imusu oroubairo marie. Godi Danu arara eno ufiro i Isaraera orouma ibai efisake madudu

ukaada wirokeka mufisane ibake i imusu orou ma wirokeibirie. ¹² I Isaraera orou emua meramawere ukeibisa ibake Godima Danu irau makeka i imusu orofa akaka oroubairo marie. I Isaraera orou emua arara me Godinu wirokeka ibake Godima Danu wirokeka i imusu oroubairo mariero me irauaiai ibeibisa. Nono dubuenaro i Isaraera orou yaisina owefeisake Godibairo fafeisiae i orofa akaka oroue me irauaiai ibeifeisa.

I Du me imusu orounu wirokekabake wei wake
¹³⁻¹⁴ Ya Du me imusu orou yabake weakunea nanu wake nauawe. Nae ya imusu oroubairo nanu afasoro waiya ukekabai imukada ukakune. Enoya Nanu wake wemaro nauawe. I Isaraera orouma ararua sifiaro Godibairo wirofisane ibake yabairo nanu afasoro waiya ukenewaa ukakune. ¹⁵ Imuke eawe! Godima i Isaraera orou medirieke Danu ma wirokeka i imusu orofa akaka oroubairo marie. Enoba i Du orou emenu dubuenaro Godibairo owere fareka ie aneme ari? Godima emua dubuenaro ma wiropiakuie feareroma uyare me ibeka ari eno sifeisa.

¹⁶ Forum i Isaraera orou imukada ibake yewa owaowa wake eno yanake odi, I ofereni ode sibore sianeka orouma buredi baruna ena ma birabira yaraada Godibairo ofereni odeibaisa. I ofereniodeka buredini i ma biraisa iuwa buredini emua iifaba ibake i yaisina Godinu. Enae-nari i ana iinie iifaba ibake i ana roroini i iwarabai yaisinae iifawere, Forum eno owaowa uke odi. ¹⁷⁻¹⁸ Godima i kawama oriwa weaisa ana iwara umane kasine mune sianike nono yae i me firi faraku oriwa weaisa ana iwara ari, Godima ya i firi fari ana iwara ari orou ya murieke i ba emema wawaisa ena oriwa weaisa ana iwararo yanake ma dabame yoya uke odi.

Dawama ya eno ukeibirie ie ya i ana iininu adua isaada i ari eno fukeru da uaweke i ba oriwa weaisa ana iwara ma merama da uaweke yanu ibi we ma daiwere da uawe. Yae i ana iini yawoke dakaisaroma nono i ana iinima ya yawokakune enaenari Godima i Du oroubairo we ma irauaiai ukakunero nono ya i imusu orouma i Du oroubake i we ma irauaiai ukekabaibake Godibairo aaraisake kowede munaisa.

¹⁹ Iyae i ba iwaranu bioro ma dabame yoya uke odifine ibake i ba iwara umane kasine siania eno weaisa. ²⁰ Ie babake ba weaisa. Enorama i Du oroue emua arara me emenu imuka yaisina Godibairo odeka ibake Godima emua umane kasine siani. Sianiro nono yae yanu imuka yaisina Godibairo odaisaba ibake yae irauaiai ibinisa. Ibake fukeru da uaweke Godibake iifa ukaada me irauaiai ibiaw. ²¹ I Isaraera oroue i ba iwara ariro emuama ibaada Godi imuken dakeibisaro Godima emua umane kasine siani. I ari yama ibaada Godi da imufoisiaie Godima yaini enaenari umane kasine siafiaku. ²² Enoya Godinu imukari ukekaini Danu dino ukekaini ibai yaisina imukenewaa uawe. Godima i mera-mawere ukeibisa oroubake dino uke yarie. Nono yae Dawa imukenibisa oroubake irauaiai unu korakunea ibai imuaw. Yae Godinu imukari ukekai imufoisake yanu ukeka sineka yaisina imuken medifoisiaie me irau ibifoisa. Nono me ie Godima ya umane kasine siafiaku. ²³ Nono i Isaraera orouma i Godi imuken dakeka daaba medifeisake nono owefeisake i Godi imukenka daabaro anifeisiaie Godima emua nono mune demuiro ma uraa uke odifiaku. Godi Dawae Danu buna daiwereco ibake eno ufeku. ²⁴ Yae adinaro i firi faraku oriwa weaisa ana ari eno sine ibeibisaba ibake Godima

ya umane kasine murieke i ba oriwa weaisa ana iwararo ma dabame yoya uke odirie. Ie i warakaisa eraerabusānu ukeka mero ie Godinu imuukeka ibake eno ui. Godima eno ukeibie Dawa i ba oriwa weaisa ana iwara mufekuke nono i ba iwararo ma dabame yoya uke odeneewaa ufiaku.

Godinu imukari ukeka eme yaisinabairo wei wake

²⁵⁻²⁶ Naiyemuku, na arara me yama yanu imukekabake weroma emenu wake nauke dakeka. Nanu ararae Godinu fema imuukeka iwoka sifone ibake yewa wake yabairo weakune. I imukekanku ubiye eno, Godima i Isaraera orounu imuka ma ara urieba ibake awoenae i Isaraera orouma Godi imuuke mero me ibinisaba emuae eno mane ibeifeisaro Godima Danu imusu orou ma wiroke mune odifiakukema nono dubuenaro i imusu orounu Godi imuukeka imuka enaenari sifekui Godima i Isaraera orou yaisina nono ma wirofiaku. Godinu bukaroma eno weaku,

i ma wirokeka mi Dawa Saioni orofaromafafekuke i Deikafunu sisia orounu meramawere ukeka yaisina mune siafeku.

²⁷ Godima eno wei, i orounu meramawere ukeka mune siamauie Nanu we bou ue wake idua me sifeku weia,

Godinu bukaroma eno weaku. ²⁸ I Isaraera orou emua arara me Yesu Kerisonu irau wake naukeka. Ibake emuae Godini wasai ukeibisaba ibake Godima ya imusu oroubake imukakune. Nono Godima i Isaraera orou emua adinaro we mune odirie. Enoba Dawae emenu sisia siorarri oroubake imukenewaa ukeibirieba ibake i Isaraera orou yaisinabake imukari ukeibakune.

²⁹ Godima Danu imuukeka ure owere ma owere

uke dakaku. Ibake anemerabu makakuneie Dawa nono da mareke mufiaku. Enaenarie Dawa Danu we mune odirie orou da medifiaku. ³⁰ Adinaroe ya imusu orouma Godibake nauke medaada koroko ukeibisa. Eno ukebisaro nono awoenae i Isaraera orouma Godibake nauke medaada koroko ukaisaba yae Godi fou uraisaro Godima yabake imukari ukakune. ³¹ Ie iduaroma nono emuae Godibairo awoena nauke medaisa. Nauke medaisaro nono Godi Danu ararae ya orouma Godinu imukari ukeka munaisa i ari eno i Isaraera orouma Godinu imukari ukeka nono mufeisa. ³² Ibake Godima i Du orouini imusu orouini emua yaisina Godinu wake nauke meis-aro ibake Godima eme yaisina ma omeara urie Danu ubiye Dawama emua yaisinabake imukari ukaada unu korakunebai ma iwoka ufiante ibake eno urie.

Godi we ma irauaiai ukekabake wei wake

³³ Godi Danu eraerabusa keuwereke Danu imukekae bunawereke nono Danu iwokae dai-were. Enoba moi mima Danu imukaku ubi we ma boroo da yafeku. Dawa aneme ukakuie eme emua iwoka me. ³⁴ Godinu bukaroma ibaibake eno weaku,

ainama Godinu imukeka iwoka ukaku?

Ainama Godibairo we ma iwoka ukaku?

³⁵ Ainama Godibairo anemerabu maiba Godima danu moko ma owere mafeku?

I wake eno weaku. ³⁶ Godima i erawa naukawa eraerabusa yaisina ubu uiba ibake Dawama i eraerabusa yaisina yawokakunero ibinisa. Ibake i eraerabusa yaisinae Danu. Enoba iyama Danu ibi me ibene ibene we ma daiwere ukeifeisi. Ie idua.

12

Godinu waiya ukaada ibekabake wei wake

¹ Godima iyabairo irauaiai unu koraku enoya naiyemuku nanu wake nauawe. Godima yabake imukari ukaada ma omeara ukakuneba ibake yanu me ibinu ofe ubuini yanu onarouini yaisina Godibairo iifawere ofereni odeka ari maewero mufike rooro ufi. Ie yanu irau guriguri ukeka dawa idua. ² Yewa orofa akakaro Godi imukena dakaissa orounu me ibeka ari da uke ibiawe. Yanu imukena yaisina Godibairo odiawero Dawama yabake awoena imukena mafiaro i irauaiai imukena mane aine wai ure imukenibawe. Eno ufoisaie yama Godinu arararo ukekaini imukena iwoka ufoisake irau ukekama ukenewaa ukeifoisa.

³ Godima nabake imukari ukaada yewa waiya nabairo makaraya i wake wemaro nauawe. Yama yanu onaroubake iya dai oroua eno da we imuaweke yanu ibi we ma daiwera da uawe. Godi Dawa imukena imuka adinaro yabairo mariea yanu mane owainanaku imukenewaa imuawe. ⁴ Moi demui ofe uburo eraerabuswa keuwere ibinis. Umuini wanaini omeini naisaini i eraerabusama waiya imusu imusu ukaisa. ⁵ I ari enoe iya Godi imukaisi orou iyae keuwerero nono iyama Yesu Kerisobairo dakaa ukaisiie iya ofe demui ari sinaisi. Enoba iyama irauaiai mane ukeifene ibake iyanu iyanu unu kore makanaisi. ⁶ Godima iyabake imukari ukaada buna imusu imusu ma'iba ibake enaenari ufene weakune. Moi minu buna wake weeka mai ibake imukenewaa ukaada wake weibaku. ⁷ Moi minu buna wake weeka mai ibake

enaenari ukeibaku. Moi minu bunaе we ma iwoka ukeka mai ibake enaenari ukeibaku.⁸ Moi minu bunaе we iifa ukeka mai ibake enaenari bebekuma we iifa ukeibaku. Moi minu bunaе naka naka ukeka mai ibake enaenari naka ukenewaa ukeibaku. Moi minu bunaе dai minu ukeka waiya mai ibake enaenari owainanaku eme yawokeibaku. Nono moi minu bunaе imukari uke unu koreka mai ibake rooro ukaada enaenari ukeibaku.

⁹ Imukari ukaadae ba imukari uawe. Yae i meramawere ukeka mediaweke irauaiai ukekabake imukenewaa ukaada enaenari uawe. ¹⁰ Yama yanu kakamuku naburakabake imukari ukaisa i ari yanu yanu imukari uke makaeweke yanu naiyemukunu ibi we ma daiwere uawe. ¹¹ Yanu waiya ukaada ofe koroko da uaweke bunawere uawe. Yanu imukeka ma daiwere uaweke iyanu Dai Waria Minu waiya ukenewaa uawe. ¹² Godima i we bou uibai imuaweke koro ukaada rooro uawe. Ure yanake yabairofafekue imuka iura da mamiaweke owainanaku ibaada Godibairo guriguri mane ukeibiawе. ¹³ I Godi imukaisa orouini naka naka uaweke yanu uwararo we kuawe.

¹⁴ Aina ainama yabairo meramawere uke yafikaisaie emuabake we ma irauaiai uyakaweke nono moko emua da we ma merama uyakawe. ¹⁵ I rooro ukaisa oroubairo emuaini rooro uawe. I ii weaisa orouini demuiro ii weawe. ¹⁶ Yanu yanu aneme aneme da uke makaeweke irauaiai ibiaweke yanu ibi we ma daiwere da uaweke iyae dai oroua da weaweke i eraerabusa me orou da mediakaweke emuaini demuiro awaawa uke makaewe. Iyae awara buna oroua eno da we imuawe.

¹⁷ Moi mima yabake meramawere uke yafiakuie nono yama dawabake moko meramawere da uke yaewe. Anemerabubake emema ie irauaiaiya we imukaisa i imuka mane imuawe. ¹⁸ Ya yanu arara irauaiai ibifone wefoisaie urane rarane da uaweke eme yaisina emuaini demuiro me irauaiai ibiawe. ¹⁹ Naiyemuku, me sara orouma yabake meramawere uke yafiakaisaie nono yama emuabake moko da uke yayakaweke imuke mediawe. Godima Dawa emuabake dino ukaada moko ufeku. Godinu bukaroma i ari eno weaku, iyanu Dai Waria Mima eno weaku, i moko ukekae Nanu waiyaya weaku. Nama emenu moko umaua Godinu bukaroma eno weaku. ²⁰ Ibake yaini wasai ukaisa orou emua desinima ma arama ufiakuie yama emuabake uruna mayakawero ifisa. Emua adua isa ufiakuie yama emuabake adua mayakawero ifisa. Yama emuabairo moko eno ufoisaie emuama yabairo meramawere uke yafiakaisa ibai imufeisake maruwere iboo naisaro sifiaku. ²¹ Enoya i meramawere ukekama ya da ma berefiaro irauaiai ukeka mane ukenewaa uaweke irauaiai ukeka ima i meramawere ukeka ma bereawe.

13

Yewa dooro yanu orofa akaka yawokeka oroubake yanu ukeka sineka ufone wei wake

¹ Iya eme yaisina i gaemani yawokaisa dai orounu wake naukenewaa ufene ibake weakune. Godima i gaemani orou iya yawomisaisaie idua iraua eno we imui ibake emuama iya yawokakunisa. Godima emua i waiya ujisane we mune

emenu waiya ukeka orofa mama mama odirie.
² Ibake yama i gaemani yawokakuneka dai orounu wake da naufoisaie Godinu wakeini iini da naunao ufoisa ibake weakune. Aina ainama emenu wake da naufeisaro i gaemani yawokeka dai orouma ya fanisi mafiakaisaie idua irau. Ie i wake nauke dakaisa orou emenu merama;
³ Aina mi dawa ba irau ufekuro meo ane wayai wefeisaro kodo uraadae dawa i kodo naukeibaku mibake ia sine dafeku. Nono aina mi dawa ba meramawere ufekuro ane wayai wefeisaro kodo uraadae i kodo naukeibaku mibake ia sifeku. Enoba a arara me i gaemani yawokaisa dai oroubake ia iyareka? I ari enoe ama irauaiai dawabairo uaro dawama abake irauaiai miya wefi. ⁴ I gaemani yawokeka dai mi dawae Godinu waiya ukeka mi. Enoba dawama abake imukari ukaada irauaiaiunu koreibakuyainu. Nono ama meramawere ufakuro dawama a fanisi manao umeku ibake imuake ia sia. Dawae Godinu waiya ukeka mi ibake dawae Godinu dino ukeka ma boroo yaraada i meramawere ukeka mi fanisi makeibaku. ⁵ Inu ubiyaie i gaemani orounu darawadu imukenewaa ufoisa. Nono moi ubiye Godima ya fanisi da mafiaku. Inu ubiye yanu imukaro i darawadu imukaisaba ibake enaenari ufoisa.

⁶ Enoya i dakesi oibake wefeisae mune mayakawe. I dakesi munaisa oroue Godima emenu waiya marie ibake emenu waiya ukaisa. ⁷ I moi oroubairo anemerabu we mufoisaie nono moko ma owere mayakawe. Yanu dakesi imusu imusu i oi mayakawe. I dai oroubake iifama imusu ari uaweke emenu ibi we ma daiwere uyakawe.

Yanu naiyemukubairo ukeka sineka irauaiai uawe wei wake

⁸ Naiyemuku, nanu moi wakeye i ari eno, yanu we munaisa eraerabusa yaisina moko ma owere mayakaweke nono yanu yanu areare imukari uke makaneibiawe. i yabairo irauaiai ukaisaie iduaya moko uaweke nono imukari ukaada aine wai ure eno mane ukeibiawe. Ainama danu naiyebake imukari ukakuie dawae Godinu darawadu wake yaisina weaku enaenari naukada ukaku. ⁹ Godinu darawadu wakeye i ari eno, moi minu aruma aweka da enare odiawe, eme da ma feayakawe, waira da uawe, naisa ure owere ma owere da uawe. I wakeini moi darawadu wakeye i ari eno, yanu onaroubake imukari ukaisa i enaenari yanu naiyemukubake imukari uyakawe. ¹⁰ Ainama danu naiyebake imukari ukakuie dawa danu naiyebairo merama uke dakaku. Ibake imukari ukekae i darawadu yaisina danu ubi. Eno uke i darawadu wake weaku enaenari ukaisaie i darawadu wake yaisina idua ukaisa.

¹¹ Naiyemuku, nanu moi wake wemaro nauawe. Yewa odo ya iwoka sinaisa. Ie nauka aine ibeka odo mero ie kaberoma uyareka odo. Enoba iyaе adinaro Godi imuisike Godima iya we mumiisi odo ubiubifafekua eno we imuisiroma nono awoenae Godima iya we mumiisi odo ubiubinaku fafine ukinua kabero nauka kunawere da aine ibiaweke uyaewe. ¹² Enoba i dumu idua me sifine ukakuro nono i waie idua sabu uraku. Ibake i dumunu meramawere ukeka ari enobai medifeke i odoro irauaiai ukeka mane ufeke i irauaiai

ukekae iyanu uraneka eraerabusa ari mufero i merama ukekama iya da ma berefine weakune.

¹³ Iya waiya ufeisiie i eweka edororo ibinisa orounu waiya ukeka i ari eno irauaiai mane ufene ibake weakune. I meramawere ukekaini ara adua iseroma gogore sinekaini emenu awekabo ereroma ararua sinekaini awekaboma emeaka ereroma ararua sineroma irau imuka fe yarekaini urane rarane ukekaini imuka merama uke makaneroma dino uke makanekaini i yaisina medifeke irauaiai mane ufene ibake weakune. ¹⁴ Yae iyanu Dai Waria Mi Yesu Kerisonu imukeka ari i mane imuaweke Danu daabaro aniaweke yanu imukanu arara ukeka yaisina mediawe. Meramawere da ufone ibake yewa wake weakune.

14

*Yanu naiyemukunu ukeka sineka da ere wefone
wei wake*

¹⁻² I Godi imukeka daiwere me orou mane demuiro ibaada nono yanu imukekae imusu imusubake weroma bebekuma wake da we makaewe. Moi mima Godi imukeka imukae daiwere ibake imusu imusu uruna iseibaku. Eno uke iseibakuro nono moi minu Godi imukeka imukae daiwere meba ibake dawae abu ise dakakuke waiyaro wawaisaro warakeibaisa erabusa mane iseibaku. ³ I uruna imusu imusu isaku mima i abu ise dakaku mibake wake merama da wefine weakune, nono i abu ise dakaku mima i abu isaku mibake wayai da wefine weakune, nono i abu isaku mima i abu ise dakaku mibake wayai da wefine weakune, Godima i mi we mune odiba ibake dawa wayai da wefine weakune. ⁴ Anemebake

Godinu waiya ukaisa orou wayai weaisa? I dai yawokeka mi dawa mane aina mi irauaiairo nono aina mi meramawereya eno wefeku. Nono iyanu Dai Waria Mima Danu orou unu koraada ma buna ufiakuba ibake idua Danu ibooro gienabu enafeisa.

⁵ Moi mima eno we imukaku, yewa odoe dai odoya eno we imuka. Nono moi mimae i odo yaisina emua demuiya eno we imukaku. Enoya i imukeka yanu imukena ma gienan uaweke irauaiai mane uawe. ⁶ Ainama moi odoe dai odoya eno we imukada Godi Dawaini iini eno imukakua weada Godibake iifa ukeibaku. Ainama abu isakuie danu mane eno we imukaku, Godima iya iseifene ibake odia we imukada Godibake iifa ukaada Godibairo i abubake we ma irauaiai ukeibaku. Nono ainama abu ise dakakuie eno we imukaku, Godima iya i abu da iseifene ibake odia eno we imukadama nono Godibake iifa ukeibakuke Godibairo danu imusu isaku eraerabusabake we ma irauaiai ukeibaku. ⁷⁻⁸ Ainama me ibakuie danu onami me sara ibe dakakuro Godima dawa aine wai ure yawokeibaku. Nono ainama fearakuje danu mane yawoke dakakuro Godima dawa yawokaku. Ibake iya me ibifeisiie iyae iyanu Dai Waria Mi Yesu Kerisonu orou. Nono ya feafeisiie enaenari iyae iyanu Dai Waria Mi Yesu Kerisonu orou. ⁹ Enoba Keriso Dawae i me ibinisa orouini fearaisa orouini emenu Dai Waria Mi sifine ibake fearike nono uyarike awoena ibinu. ¹⁰ Iyanu naiye anemebakwe wayai weaisike merama wake weaisi? Eno da uke makafe. Iya yaisinae Godinu ibooro enafeisiro Dawama iya kodo uraada wayai wefeku. ¹¹ Godinu bukaroma eno weaku,

i Dai Waria Mima we bou ukaada eno wei,
 eme yaisina emuama Nabairo ifoma kodudu
 yanafeisake Ae Godiya eno wefeisa weia,
 Godinu bukaroma eno weaku. ¹² Enoba iya
 yaisina iyanu imusu una demui demui Godibairo
 ane fafeiske iyanu aneme aneme ukeifeisi ibai
 yaisina Dawabairo moko wake wefeisi.

*Naiyemukunu Godi imuukeka imuka da ma
 merama uawe wei wake*

¹³ Enoba iyanu iyanu wayai da we makafene
 weakune. Iyanu naiyenu ibooro merama ukek
 da ufeisi. Eno ufeisiie dawa iya ufeisi enae-
 nari ufeku ibake yewa wake weakune. Eno
 ufeisiro dawa Godi imuukeka imuka ma merama
 unao ufekua. ¹⁴ Iyanu Dai Waria Mi Yesuma
 nabairo eno we ma boroo yariba nama yewa
 wake yabairo wemaro nauawe. Urunaini abuini
 iseka akeka eraerabusa yaisina emuabairoe ino
 me. Nono ainama urunaini abuini iseka akeka er-
 aerabusa yaisina meramawereya imukakuie i er-
 aerabusa dawabairo meramawere sifeku. ¹⁵ Ama
 uruna iseibakuro anu naiyema ibai eraada i
 urunae meramaya eno imukakua danu ibooro
 dawa ise dakaku uruna da ia. Dawa ise dakaku
 uruna danu ibooro ifakuie dawa Godi imuukeka
 ma merama unao ufakua. A eno ukakuie ae eme
 moibake imukari uke dakakuke anu arara ukek
 mane ukaku. Nono Yesu Keriso Dawae i mibake
 feari. Enoya ama anemerabu ifane ukaadae i
 minu ibooro da ia. Eno ufakuie danu imuukeka
 ma merama unao ufakua dawa ise dakaku uruna
 danu ibooro da ia. ¹⁶ Yanu irau ukek
 aneme an-
 meye imukenewaa ukaada owainanaku uawe!

Me sarawere ufoisaie moi mima efekuke ie mera-mawere ukisaya weno ufeku ibake weakune.

¹⁷ Godima iya yawokakuniie urunaini adua ifene ibake weroma imuke dakakuke Danu ararae iya ma gienabu umiro irauaiai ufeke imukama me irauaiai imukada ibifene ibake weakune. Ie i ari eno, gienabu ukekaini irauaiai ukekaini imukama rooro ukekaini, Godinu Imumu Irauma iyabairo ibaada i ukeka yaisina ma boroo yaraku. ¹⁸ Enoba ainama eno imukada enaenari ufekuie Godima dawabake rooro ufekuro emema dawae irauaiai miya eno wefeisa.

¹⁹ Enoba eme moibairo irau ukeka ufero irauaiai ibifisaro emenu imukena ma buna ufi-akine ibake weakune. ²⁰ Yanu uruna imukada ibake weroma moi mi dawa Godi imukena daaba ma merama unao ufoisaya i ari eno da uawe. Urunaini abu yaisinae irauaiai maneroma nono moi minu ibooro iseifoisaro eraada imukena merama unao ufekua danu ibooro da iawe. ²¹ Abuini waini aduaini ifakuke aneaneme ufakuie moi Godi imukena mi ma merama unao ufekua eno da uake irauaiai mane uaro dawa efi. ²² Nono yanu Godibairo i imukena yaisina imukenewaa uaweke i ukekae Godibairo uaweke nono yanu naiyemukunu ibooro eno da uawe. Enoya moi mi dawa iwoka, danu ukeibaku ibai dawa merama me, irauaiai mane ukeibaku ibake Godima dawa we ma irauaiai ukeibaku. ²³ Nono ainama ifekuke danu ukeka irauaiaiba merama ari imuka eno uke owere owere ufekuie dawa meramawere ufeku. Dawae Godi imukenewaa dakaada meramawere ufeku ibake Godima dawa moko fanisi mafeku. Ainama Godi imukena dakaada aneme aneme ufekuie i mi dawa meramawere ufeku.

15

*Yanu mane da rooro uaweke naiyemuku ma
rooro uyakawe wei wake*

¹ Iya Godi bunawere imukaisi orou iyama iyanu mane da imufeke i Godi bunawere imukena dakaisa orou imukada unu kofiakine ibake yewa wake yabairo weakune. ² Iya iyanu naiyemuku imukeneewaa ufiakike emuabairo irauaiai ufeke emenu Godi imukeka ma buna ufene ibake weakune. ³ Yesu Keriso Dawa Danu mane imukena dakeibike emenu meramawere ukekabake Godinu arararo oferi daiwere wauri. Godinu bukaro wakema Yesubake eno weaku, moi orouma Godibairo merama wake weibisaie Naini uwabairo eno weibisaya weaku. ⁴ I adinami nauwaro owaowa yanake oisa wak-eye i dawa iyanu mane we iifa ukeka wake. Godi Danu ararae i wakema iya ma buna umiro Godinu wirokeka owainananaku koro ufene ibake i orouma owaowa eno yanake odeibisa. ⁵ Nanu ararae i owainananaku ukekaini bunawere ukekaini makaku Godi Dawama ya unu kofiaro yama Yesu Kerisonu ukeka sineka i ari demui imuka mane imukada ibifone ibake Dawabairo guriguri ukakune. ⁶ Eno ufoke wake demuiro Babae Godinu ibini iyanu Dai Waria Mi Yesu Kerisonu ibini we ma daiwere ufone ibake weakune.

*Godinu wake imusu oroubairo aneibiro erike
ibake wei wake*

⁷ Yesu Kerisoma iya we mu'i. I ari eno yanu yanu we mune awawa uke makaewe. Eno ufoisaie emema ibai eraada Godinu ibi we ma daiwere ufeisa. ⁸⁻⁹ Nanu wake nono wemaro

nauawe. I Keriso Dawae i Isaraera orounu waiya ukeka mi sinike Dawama Godinu wake yaisina ie baya eno weada Godinu we bou ukeka iyanu akaemukubake i wake yaisina ie baya weibike Godinu imukari ukeka i imusu oroubairo we ma boroo yafiro naufisake emuama Godinu ibi we ma daiwere ujisane ibake i Isaraera orounu waiya ukeka mi sini. Godinu bukaroma i ari eno yewa wake eno weaku,

i Du me imusu oroubairo Anu ibi we ma daiwere umauke Anu ibibake yaura kairoma wemaua,

eno weaku. ¹⁰ Nono moi wake eno weaku,

Ya imusu orou yae Danu we muni orouini demuiro Godibake rooro daiwere uawe,
eno weaku. ¹¹ Nono moi wake eno weaku,

Ya imusu orou, Godinu ibi we ma daiwere uawe. I orou yaisina Danu ibi we ma daiwere ujisane weakunea,

Godinu bukaro eno weaku. ¹² Nono moi wake Isaiyama eno wei,

Moi mi Desi danu sisia Dawa Danu amaema Dawa dofirofafiro Godima Dawa ma uyafiro Dawae imusu orou yawokeifiaku. Emua yawokeifiakuro emuae Dawa imukada emenu imuka yaisina Dawabairo odeifeisaya,
Isaiyama eno wei.

¹³ Godi Dawae iyanu Godi imukekanu ubi. Ibake Dawama yaunu kofiaro Dawa imukeneewaa ufoke rooro daiwere ukaada irauaiai ibifone ibake yewa wake yabairo weakune. Yama i ari eno uforo Godinu Imumu Irauma ya buna daiwere mafiaro Godi imukeneewaa ukaada Dawa koro ukenewaa ufone ibake weakune.

Foruma yewa owaowa bunawere yanakaku wakenu ubi wefiro naufene wei wake

¹⁴ Naiyemuku, nama yae na iwoka, yae irauaiai ukaisa. Yae imusu imusu iwoka sinaisaba ibake yanu yanu we ma iwoka uke makafoisaiya iwokaba idua uke iwoka ufoisa. ¹⁵ Ie na iwoka sinakune, nono i imukeka yaisina meroma nono nanu moi imukeka mane wemaro naufoke imufone ibake bunawere imukada owaowa yanake odakune. I imukekae eno, Godima yewa waiya nabairo makaraba ibake eno owaowa uke odakune. ¹⁶ Godima i waiya nabairo makara ibake nae Yesu Kerisonu waiya ukeka mi sine. Ibake i Du me imusu oroubairo Godinu irau wake weakune. I ari eno ukakuneie nanu ofereni ode sibore sianao waiya ukeka ariro nono ibake i imusu oroue nanu Godibairo ofereni ode sibore sianao ari ukaada emuabairo Godinu irau wake weakunero Godinu Imumu Irauma emua we mune imusu odakuneba ibake Godima emua we munakune. ¹⁷ Yesu Kerisoma na unu korakunara ibake yabairo Danu waiya ukakune. Nae Yesu Kerisobairo dakaa uke ibine ibake Godinu waiya ukakune ibai yewa wakeroma we ma daiwere ukakune. ¹⁸ Wake moi da wemauke yewa wake mane bunawere wemau. Keriso Dawa nabake unu korennewaa ukeibikaraba ibake buna ukeka ukaada buna wake weibisararo i imusu orouma naukeibisake Yesunu umuro aneibisa. ¹⁹ Godinu Imumu Irauma Danu buna nabairo makenewaa ukeibi ibake nama kawama erekaini buna ukekaini ukaada Derusaremu goiroma Irikuriamu goiroma i daaba yafaro i Kerisonu irau wake mane we enaada wenewaa iro eneiareibisara. ²⁰ Nanu imukekae eno, moi oroue Yesu Kerisonu ibi nauke dakaada

me ibinisa ibake emuabairo i Kerisonu irau wake wemane weakune. Nono moi mima moi oroubairo Yesu Kerisonu irau wake weibiba ibake iro da animau. Na arara me dawama weeka bouro nama duboro nono i wake weeka.
21 Eno meroma nono Godinu bukarō wakema eno weaku,

Danu wake we dauisaro nauke dauisa orou emuama Dawa erenewaa ufeisa. Danu irau wake we dauisaro nauke dauisa orouma nono i wake naufesisake iwoka sinenewaa ufeisaya,
 eno weaku.

Forum Romani orou ane efiane wei wake

22 Nanu ararae i Godinu wake nauke me oroubairo Danu wake wemaro naufisane ukaada ibake ya Romani oroubairo aamane ukeebe aare daue. **23** Nono awoenae na yewa orofaro na umane waiya meba ibake yabairo aamau. Nae yabairo oya keuwere aamane imukeibisaraba ibake awoenae yabairo aamau. **24** Nae Sifeini orofaro anaadae yabairo fare aine aine animau. Nanu ararae yabairo aine aine aare famaro yama na unu kofokoke odaifokoro Sifeini orofaro animane ibake yewa wake yabairo weakune. **25** Awoenae i Derusaremu goiro Godi imukaisa oroubairo eme moi unu koreka oi waure animauke emuabairo mamiau. **26** I Masadonia orofa orouini Akeiya orofa orouini emenu ararae i eraerabusa me Derusaremu goiro Godi imukaisa oroubairo oi mafiakane ibake ofereni maisa. **27** I ari enoe emenu arara, i Isaraera orouma Godinu wirokeka wake i imusu oroubairo fare weisaba ibake i imusu orouma emenu arararo i Isaraera oroubairo eraerabusa moko fare mafiakaisa.

²⁸ Enoba yewa waiya uke me simauke i ofereni oisa oi waumauke i Derusaremu goi oroubairo mamiauke nono i Sifeini orofaro anaadae aare yabairo aine aine animau. ²⁹ Yabairo aamane umauie i Kerisonu buna ukekaini wake weekama nanu imukaro wake fafekuro yabairo famauke i wake enaenari yaisina wemau.

³⁰⁻³¹ Yae Godinu Imumu Iraunu imukari ukekä i ari eno imukari ukaisaba ibake iyanu Dai Waria Mi Yesu Keriso Danu ibiroma nabake Godibairo guriguri ufone ibake eenu weakune. Yaini naini Godibairo guriguri ufero Godima iyaunu komiro i Diudia orofaro Godi imuke dakaisa orouma na da ufokone ibake weakune. I Derusaremu goiro Godi imukaisa oroubairo nanu waiya irauaiai umaro emuama ibai efisake rooro ukaada ie irauaiai waiyaya wefisane ibake yaini naini guriguri ufene weakune. ³² Ibake Godi Danu arara nama aamane eno ufekuiro rooro umauke yabairo aare famauro yaini demuiro ko yaraada Godi imukeka buna mumane ibake Godibairo yaini naini guriguri ufene weakune. ³³ I irauaiai me ibeka makakuni Godi Dawa yabairo ibifiro yaini irauaiai ibifone ibake weakune. Nanu wake idua me sininu.

16

Forunu arie weada weaku wake

¹ I moi Godi imukeka aruma Fibi danu wake wemaro nauawe. Dawai i Sinikuira goiro Godi imukaisa orounu waiya ukeibaku. ² Dawama yabairo fafekuiro ya Godinu oroua Yesu Kerisonu ibiro dawa we kuuaweke yanu uwararo odiawe.

Dawae eme keuwere naini iiniunu koreibakuniba ibake dawama anemerabu we mufine wefekuie dawa unu koraada maewe.

³ Nanu arie wake Fasiraini Akuirabairo ane weawe. I awekaini danu emeini naini iyama i Kerisonu waiya demuiro ukeibisi. ⁴ Emeini awekaini emuae na ma feareka daaba yafa ukaada emuama feafisine ukeibisi. I Godi imukeka imusu orou yaisina emuaini naini iyama i emeini awekaini emenu ibi we ma irauaiukaisi. ⁵ Nanu arie wake i emeini awekaini emenu uwararo i ku siane ibaada Godi imukaisa oroubairo yewa arie wake ane weawe.

⁶ Nanu arie wake nanu imuka ubi naiye Efinidasibairo weawe. I miye Eisia orofaro dawako danu imuka yaisina i Kerisobairo mai. Nanu arie wake i yabairo waiya ukenewaa ukeibaku aweka danu ibiye Meri, i awekabairo ane weawe. ⁷ Nanu arie wake Enidorokasini Duniaini emuabairo weawe. I miyai emuae nanu goi demui miyai. Emuaini naini ana ebaro demuiro ibeibisi. I afasoro oroue emua iwoka. Emuako emenu imuka yaisina i Kerisobairo oisiro nono nae dubuenama nanu imuka yaisina i Kerisobairo ode.

⁸ Nanu arie weakune wake nanu irau Yesu Keriso imukaku naiye ubi Emufiradusibairo ane weawe. ⁹ Nanu arie weakune wake Ubanasini nanu naiye bauwaka Sidakibairo ane weawe. Ubanasi dawae naini Kerisonu waiya demuiro ukeibisu. ¹⁰ Nanu arie weakune wake i Godi imukaku irau mi Eferasibairo ane weawe. Aresidoburasinu Godi imukaisa koa emua yaisinabairo nanu arie wake emuabairo ane weawe.

11 Nanu arie weakune wake nanu goi mi Erodionibairo ane weawe. Nakisasinu Godi imukaisa koa emua yaisinabairo nanu arie wake ane weawe.
12 Nanu arie weakune wake i awekayai Duraiforaini Duraifoisaini emuabairo ane weawe. Emuae iyanu Dai Waria Minu waiya ukenewaa ukaisi awekayai. I aweka Fesisini dawae Yesu Kerisonu waiya ukenewaa ukeibaku aweka. Dawabairo nanu arie wake ane weawe. **13** Nanu arie weakune wake i Godi imukaku irau mi Rufasi danu amae bairo ane weawe. Danu amae eye nanu amae ari ibake weakune. **14** Nanu arie weakune wake Esinikuridasini Firigoini Emesini Ferorobasini Emasini i orofaro Godi imukaisa orou yaisinabairo ane weawe. **15** Nanu arie weakune wake Firorogasini Duriaini Niriasini danu arumaini Orinufasini i orofaro Godi imukaisa orou yaisinabairo ane weawe.

16 Yanu yanu arie we makafoisaie wana mame makaewe. I orofa akakaro sosi uwara uwararo Godi imukaisa orou yabake arie wake weaisa.

Dubuena kai we iifa ukeka wake yewado

17 Nanu moi wake bunawere wemaro nauawe. Naiyemuku, i meramawere ukaisa orou, i eme ma gagane imusu imusu odaisa orou, emuae eme emenu irau imuuka ma merama ukaisake emua arara me yanu we ma iwoka ukeka ibake emua erenewaa uyakaweke emua mediayakawe. **18** I orou emuae iyanu Dai Waria Mi Yesu Kerisonu waiya ukeka orou me. Ibake emuae emenu meramawere ukeka arara mane ukaisake we ma gagau wake weada i meramawere ukekabake imuuke dakaisa orounu imuukeka emuama ma merama ukakuneka. **19** I orofa akaka orou

yaisina emuama yae emenu iwoka yama Yesu Kerisonu wake yaisina naukaisa ibake i wake naukada rooro ukakune. Nanu ararae yama irauaiai ukeka yaisina iwoka ukenewaa ukaisake nono meramawere ukekae ya iwoka me i ari eno ufone ibake weakune.²⁰ I ure nudaroma weakuro irauaiai ibinisa Godi Dawama seidani sabu ma adire mune siasfiro enaenari yama nono seidaninu duboro amune adiadi yare anifoisa.

Iyanu Dai Waria Mi Yesu Kerisoma yabake unu koraada imukari ufiane ibake weakune.

²¹ Moi orounu arie we odaisaisa arie wake wemaro nauawe. Naini waiya demuiro ukaisu mi Dimodi dawama yabairo arie wake weaku. Rusanini Deisonini Sosifadaini emuama yabairo arie wake we odaisaisa. Emua yaisinae nanu goi orou.

²² Na Dediisi, nama Forunu weaku wake yaisina awoena owaowa uke odakune. Nama iyanu Dai Waria Mi Yesu Kerisonu ibiro arie wake weakune.

²³ Naini i Godi imukaisa orou yaisina Geiabisabairo ibinisi. Yewa goiro oi yawokaku mi Erasidasi dawaini iyanu moi Godi imukaku mi Koadasini emuama yabairo arie wake we odaisaisi.

²⁴ (Nanu ararae eno imuke ibine, iyanu Dai Waria Mi Yesuma ya unu koraada imukari ufiane ibake yewa wake idua weakune.)

Godi we ma irauaiai ukeka guriguribake wei wake

²⁵ Godi we ma irauaiai ukeifene ibake weada yewa wake weakune. Godi Danu mane ya ma buna ukakune. Nama Godinu irau wake weada Godima ya Dawa imukeka imuka ma buna ufiane

ibake weakune. I irau wakeini Yesu Kerisobake weaku wakeini enaenari weakune. Adinaroe i wake fe ibeibi ibake enoma i wake nauke dakeibisa. ²⁶ Nono awoenae i wakenu ubi we ma boroo yaraku. Godinu we bou ukeibirie orouma i wake owaowa yanake odeibisa. Ibake i me ibene ibene ibeka Godinu buna wake i orofa akakaro eme yaisina yewa owaowa wake kakufisake emenu imuka yaisina Godibairo odifisane ibake yewa wake i ari eno owaowa yanake odeibisa.

²⁷ I Godi una demui mane i yaisina iwoka ukaku. Ibake iya yaisina Yesu Keriso imuke-newaa ukaada Godinu ibi we ma daiwere ukeifene ibake yewa wake weakune. Nanu wake idua me sininu.

**GODINU IRAU WAKE
The New Testament in the Aneme Wake Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Aneme Wake long
Niugini**

copyright © 1988 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Aneme Wake

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-01-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 9 Oct 2020

701af0fe-16f9-57c7-9d24-5986c1a53403